

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση

C-83/20 - 1

Υπόθεση C-83/20

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

17 Φεβρουαρίου 2020

Αιτούν δικαστήριο:

Supremo Tribunal Administrativo (Ανώτατο Διοικητικό
Δικαστήριο, Πορτογαλία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

23 Ιανουαρίου 2020

Αναιρεσείουσες:

BPC Lux 2 Sàrl

BPC UKI LP

Bennett Offshore Restructuring Fund Inc.

Bennett Restructuring Fund LP

Queen Street Limited

BTG Pactual Global Emerging Markets and Macro Master Fund,
L.P.

BTG Pactual Absolute Return II Master Fund, L.P.

CSS, LLC

Beltway Strategic Opportunities Fund L.P.

EJF Debt Opportunities Master Fund, L.P.

TP Lux HoldCo, S.a.r.l.

VR Global Partners, L.P.

CenturyLink

City of New York Group Trust

Dignity Health

GoldenTree Asset Management LUX S.a.r.l

GoldenTree High Yield Value Fund Offshore 110 Two Limited

San Bernardino County Employees Retirement Association

EJF DO Fund (Cayman), LP

Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group, S.A.

Αναιρεσίβλητες:

Banco de Portugal

Banco Espírito Santo, S.A.

Novo Banco, S.A.

DO

SUPREMO TRIBUNAL ADMINISTRATIVO

(ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ)

[παραλειπόμενα]

Το τμήμα διοικητικών διαφορών του Supremo Tribunal Administrativo (Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου, Πορτογαλία) εξέδωσε [παραλειπόμενα] την ακόλουθη απόφαση:

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ

1. Οι BPC Lux 2 S.a.r.l., BPC UKI, L.P., Bennett Offshore Restructuring Fund, Inc., Bennett Restructuring Fund, L.P, Queen Street Limited, BTG Pactual Global Emerging Markets and Macro Master Fund, L.P., BTG Pactual Absolute Return II Master Fund, L.P, CSS, LLC, Beltway Strategic Opportunities Fund L.P., EJF Debt Opportunities Master Fund, L.P, TP Lux HoldCo, S.a.r.l., VR Global Partners, L.P., CenturyLink, City of New York Group Trust, Dignity Health, GoldenTree Asset Management LUX S.a.r.l, GoldenTree High Yield Value Fund Offshore 110 Two Limited, San Bernardino County Employees Retirement Association και EJF DO Fund (Cayman), LP, κατέθεσαν αίτηση

αναιρέσεως [παραλειπόμενα] της αποφάσεως που εξέδωσε το Tribunal Administrativo de Círculo de Lisboa (Διοικητικό Πρωτοδικείο Λισσαβώνας, Πορτογαλία) στις 12 Μαρτίου 2019.

Η Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group, S.A., προσφεύγουσα στη συνεκδικαζόμενη υπόθεση –η οποία είχε ασκήσει έφεση, βάσει των άρθρων 140 και 149 του [Código de Processo nos Tribunais Administrativos (κώδικα διοικητικής δικονομίας· στο εξής: CPTA)], ενώπιον του Tribunal Central Administrativo Sul (Διοικητικού Εφετείου του Νότου, Πορτογαλία)– κατέθεσε εν συνεχεία αίτηση αναιρέσεως βάσει του άρθρου 151, παράγραφος 1, του CPTA, ενώπιον του Supremo Tribunal Administrativo (Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου).

Αμφότερες οι αιτήσεις έγιναν δεκτές με απόφαση της 17ης Ιουλίου 2019.

A- Οι αναιρεσιδούσες προέβαλαν τα επιχειρήματά τους [παραλειπόμενα].

Η BANCO DE PORTUGAL (Τράπεζα της Πορτογαλίας) διατύπωσε παρατηρήσεις επί των επιχειρημάτων αυτών [παραλειπόμενα].

B- Η MASSA INSOLVENTE DO ESPÍRITO SANTO FINANCIAL GROUP, SA, προσφεύγουσα στη συνεκδικαζόμενη υπόθεση [παραλειπόμενα] προέβαλε τα επιχειρήματά της, εκ των οποίων τα κυριότερα παρατίθενται κατωτέρω: [...]

«[...] 43. Επιπλέον, στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το δικάζον δικαστήριο [έκρινε] [παραλειπόμενα] επίσης αλυσιτελή τον λόγο έλλειψης νομιμότητας της πράξης λόγω παραβίασης του δικαίου της Ένωσης, εκτιμώντας, εν ολίγοις, ότι

i) η μη μεταφορά ή η πλημμελής μεταφορά στην εθνική έννομη τάξη της οδηγίας 2014/59/ΕΕ προβλήθηκε αδικαιολόγητα δεδομένου ότι, κατά την έκδοση του Decreto-ley n.º 114-A/2014 (νομοθετικού διατάγματος 114-A/2014), δεν είχε ακόμη παρέλθει η προθεσμία μεταφοράς της εν λόγω οδηγίας, και ii) δεν υπήρξε προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 17 του Χάρτη ή στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου, δεδομένου ότι ο περιορισμός των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας των μετόχων είναι δικαιολογημένος.

44. Συγκεκριμένα, λαμβανομένων υπόψη των αρχών που αναγνωρίζονται στο δίκαιο της Ένωσης –και, βεβαίως, αναγνωρίζονται επίσης στο πορτογαλικό Σύνταγμα–, κάθε περιορισμός του δικαιώματος ιδιοκτησίας πρέπει να πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: i) να δικαιολογείται για λόγους δημόσιας ωφέλειας· ii) να έχει θεσπιστεί στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον νόμο· iii) να προβλέπεται δίκαιη και έγκαιρη αποζημίωση και iv) να σέβεται την αρχή της αναλογικότητας.

45. [παραλειπόμενα] [Εάν θεωρηθεί] πάντως ότι η αρχή “no creditor worse off” [παραλειπόμενα] εφαρμόζεται και στους μετόχους, i) το νομικό πλαίσιο εντός του οποίου αναλήφθηκε η δράση εξυγίανσης δεν προέβλεπε κάτι τέτοιο ρητώς και ii) η οντότητα που ανέλαβε τη δράση εξυγίανσης θεώρησε ότι η ως άνω αρχή δεν

τύγγανε εφαρμογής στους μετόχους, όπως κατέστη πρόδηλο στο υπόμνημα αντικρούσεως της Banco de Portugal.

46. Εν πάση περιπτώσει, επισημαίνεται ότι το καθεστώς προστασίας των πιστωτών που προβλέπεται στο άρθρο 145 Β, παράγραφος 3, του [Regime Geral das Instituições de Crédito e Sociedades Financeiras (γενικού καθεστώτος των χρηματοοικονομικών και πιστωτικών ιδρυμάτων· στο εξής: RGICSF)], το οποίο θεσπίστηκε με το Decreto-ley n.º 114-A/2014 (νομοθετικό διάταγμα 114-A/2014), αντιβαίνει επίσης στις διατάξεις της οδηγίας 2014/59/ΕΕ στο μέτρο που i) δεν προβλέπει τη διενέργεια δύο ανεξάρτητων αποτιμήσεων· ii) δεν επιβάλλει την υποχρέωση διενέργειας των αποτιμήσεων το συντομότερο δυνατόν, και iii) προβλέπει ότι η πληρωμή στους πιστωτές της διαφοράς που προκύπτει από την αποτίμηση δεν θα πρέπει να πραγματοποιηθεί προτού ολοκληρωθεί η εκκαθάριση του ιδρύματος υπό εξυγίανση.

47. Έστω και αν ήθελε γίνει δεκτό ότι το εθνικό καθεστώς μπορεί να ερμηνευθεί κατά τρόπο συνάδοντα προς το δίκαιο της Ένωσης, δεν είναι αντιληπτό πώς, στην προκειμένη περίπτωση, η ερμηνεία αυτή θα μπορούσε να περιαγάγει τους μετόχους στην κατάσταση στην οποία θα ήταν εάν το ίδρυμα υπό εξυγίανση είχε εκκαθαριστεί πλήρως, δεδομένου ότι η διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας η Banco de Portugal αποφάσισε τη δράση εξυγίανσης είχε αναπόφευκτο αντίκτυπο στο ενδεχόμενο αυτό.

48. Η αναιρεσείουσα δεν συμφωνεί ότι, ανεξαρτήτως της εφαρμογής της αρχής “no creditor worse off”, οι μέτοχοι προστατεύονται επαρκώς μέσω: i) του οφέλους που απορρέει από το γεγονός ότι το αρχικό ίδρυμα ή η πτωχευτική περιουσία του λαμβάνουν το ενδεχόμενο υπόλοιπο του προϊόντος της πώλησης του μεταβατικού ιδρύματος, όπως προβλέπεται στο άρθρο 145-Ι, παράγραφος 4, του RGICSF, και ii) των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τη διαδικασία εκκαθάρισης του ιδρύματος υπό εξυγίανση η οποία πρέπει να πραγματοποιηθεί κατά τα προβλεπόμενα στον [Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas (κώδικα αφερεγγυότητας και ανάκαμψης επιχειρήσεων)].

49. Επομένως, η συνδυασμένη ή χωριστή εφαρμογή των δύο αυτών μηχανισμών δεν οδηγεί σε ικανοποιητική ή δίκαιη λύση για τους μετόχους, ή έστω σε λύση παρεμφερή με εκείνη που θα προέκυπτε από την εφαρμογή στους μετόχους της αρχής “no creditor worse off”, εφαρμογή η οποία, στην προκειμένη περίπτωση, όταν γίνεται χρήση του μηχανισμού της σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας του εθνικού δικαίου, προσκρούει στις προεκτεθείσες δυσχέρειες, με αποτέλεσμα να προκύπτει σαφής προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας και παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας που κατοχυρώνονται στον Χάρτη.

50. Από την *in concreto* ανάλυση της οδηγίας 2014/59/ΕΕ προκύπτει ότι, στο άρθρο της 32, προβλέπεται ότι η ανάληψη δράσης εξυγίανσης εξαρτάται από την εκπλήρωση όλων των ακόλουθων προϋποθέσεων: i) η αρμόδια αρχή να διαπίστωσε ότι το ίδρυμα τελεί υπό πτώχευση ή ενδέχεται να πτωχεύσει· ii) λαμβανομένων υπόψη της χρονικής στιγμής και άλλων σχετικών παραμέτρων, κανένα εναλλακτικό μέτρο του ιδιωτικού τομέα ή εποπτική δράση, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων

έγκαιρης παρέμβασης ή της απομείωσης ή της μετατροπής των σχετικών κεφαλαιακών μέσων, δεν θα απέτρεπε την πτώχευση του ιδρύματος εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, και iii) η δράση εξυγίανσης είναι αναγκαία για λόγους δημοσίου συμφέροντος, υπό την έννοια ότι η δράση αυτή θεωρείται αναγκαία για την επίτευξη των σχετικών στόχων (άρθρο 32, παράγραφος 1, στοιχείο γ', και παράγραφος 5, της οδηγίας 2014/59/ΕΕ).

51. Η οδηγία 2014/59/ΕΕ προβλέπει σειρά εργαλείων εξυγίανσης και συγκεκριμένα: την πλήρη ή μερική πώληση δραστηριοτήτων (άρθρα 38 και 39), τη σύσταση μεταβατικού ιδρύματος (άρθρα 40 και 41), τον διαχωρισμό των περιουσιακών στοιχείων (άρθρο 42) και τη διάσωση με ίδια μέσα (άρθρα 43 κ. επ.).

52. Εντούτοις, στην αιτιολογία της δράσης εξυγίανσης δεν περιέχεται η παραμικρή μνεία ή παραπομπή σε ενδεχόμενη εκτίμηση, έστω έμμεση, της πλέον πρόδηλης εναλλακτικής δυνατότητας από τις τέσσερις προμνησθείσες, καθόσον είναι η μόνη που θα καθιστούσε εφικτή τη διατήρηση της περιουσιακής ακεραιότητας της BES, ήτοι, της διάσωσης με ίδια μέσα μέσω σχετικών κεφαλαιακών μέσων.

53. Επιπλέον της αναγκαιότητας συνεκτίμησης της αρχής της αναλογικότητας κατά την έκδοση της απόφασης εξυγίανσης καθεαυτήν, η οδηγία 2014/59/ΕΕ προβλέπει επίσης ότι, αφού ληφθεί η απόφαση, η παρέμβαση στα δικαιώματα ιδιοκτησίας δεν πρέπει να είναι υπέρμετρη.

54. Συναφώς, η Επιτροπή θεώρησε ότι η παρέμβαση στο δικαίωμα ιδιοκτησίας δεν είναι υπέρμετρη εάν αναγνωρίζεται στους θιγόμενους μετόχους και πιστωτές δικαίωμα αποζημίωσης ποσού αντίστοιχου αυτού που θα είχαν το δικαίωμα να λάβουν στο πλαίσιο κανονικής εκκαθάρισης της επιχείρησης.

55. Η προσέγγιση αυτή αποτυπώθηκε στην οδηγία 2014/59/ΕΕ, η οποία προβλέπει διττό μηχανισμό αποζημίωσης: i) την καταβολή αντισταθμίματος στο ίδρυμα υπό εξυγίανση και ii) την αρχή της μη επιδείνωσης της θέσης των πιστωτών και των μετόχων, χωρίς να θίγεται το βασικό περιεχόμενο του δικαιώματος ιδιοκτησίας.

56. Ως εκ τούτου, ανεξαρτήτως της άμεσης εφαρμογής της οδηγίας 2014/59/ΕΕ, η εθνική αρχή [αρμόδια για την ανάληψη της δράσης] εξυγίανσης, εν προκειμένω η Banco de Portugal, οφείλει να τηρεί σε κάθε περίπτωση τους μηχανισμούς αποζημίωσης του ιδρύματος υπό εξυγίανση, ως σαφείς εκδηλώσεις του δικαιώματος ιδιοκτησίας που προστατεύεται από τον Χάρτη.

57. Όπως προκύπτει από τα παρόντα επιχειρήματα, η προβλεπόμενη στο άρθρο 36 της οδηγίας (προσωρινή ή οριστική) αποτίμηση, όπως και η καταβολή του αντισταθμίματος στο ίδρυμα υπό εξυγίανση, το οποίο καθορίζεται στο στάδιο της αποτίμησης που προβλέπεται επίσης στο άρθρο αυτό, πρέπει να διενεργηθεί το συντομότερο δυνατόν μετά την έκδοση της απόφασης εξυγίανσης.

58. Επιπλέον, η οδηγία 2014/59/ΕΕ προβλέπει έναν μηχανισμό διασφάλισεων των μετόχων και των πιστωτών και ορίζει ότι οι μέτοχοι και οι πιστωτές εκείνοι

των οποίων οι απαιτήσεις δεν έχουν μεταβιβαστεί δικαιούνται να λάβουν τουλάχιστον όσα θα είχαν λάβει εάν το ίδρυμα υπό εξυγίανση είχε εκκαθαριστεί υπό κανονικές διαδικασίες αφερεγγυότητας (βλ. άρθρο 73 της οδηγίας).

59. Για τον σκοπό αυτό, το άρθρο 74 της οδηγίας 2014/59/ΕΕ ορίζει ότι διενεργείται αποτίμηση από ανεξάρτητο πρόσωπο, το συντομότερο δυνατόν, αφού έχει πραγματοποιηθεί η δράση ή οι δράσεις εξυγίανσης, με αντικείμενο κατ' ουσίαν να προσδιοριστεί η διαφορά μεταξύ i) της μεταχείρισης της οποίας θα είχαν τύχει οι μέτοχοι και οι πιστωτές, εάν το ίδρυμα υπό εξυγίανση είχε τεθεί υπό κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας και ii) της πραγματικής μεταχείρισης της οποίας έτυχαν οι μέτοχοι και οι πιστωτές στο πλαίσιο της δράσης εξυγίανσης (άρθρο 74, παράγραφος 2, της οδηγίας), ούτως ώστε, σε περίπτωση θετικής διαφοράς υπέρ των μετόχων ή/και των πιστωτών, αυτοί να έχουν δικαίωμα να τους καταβληθεί η εν λόγω διαφορά με επιβάρυνση των ρυθμίσεων χρηματοδότησης της εξυγίανσης.

60. [παραλειπόμενα] Παρά το γεγονός ότι το *Decreto-ley* n.º 114-A/2014 (νομοθετικό διάταγμα 114-A/2014) εκδόθηκε μετά τη δημοσίευση της οδηγίας 2014/59/ΕΕ και παρά το γεγονός ότι σε αυτό επισημαίνεται ότι [παραλειπόμενα] μεταφέρει εν μέρει στην εθνική τάξη τον κανόνα αυτό, είναι πρόδηλο ότι ο στόχος αυτός ουδόλως επιτυγχάνεται.

61. Το RGICSF δεν προβλέπει –όπως επίσης δεν προέβλεπε πριν από την έκδοση του *Decreto-ley* n.º 114-A/2014 (νομοθετικού διατάγματος 114-A/2014)– κανέναν μηχανισμό πληρωμής αντισταθμίσεως στο ίδρυμα υπό εξυγίανση, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 36 της οδηγίας 2014/59/ΕΕ, αλλά καθορίζει μόνο ότι το υπόλοιπο του προϊόντος της πώλησης, κατόπιν επιστροφής των ποσών που διέθεσαν το Ταμείο Εξυγίανσης, το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων ή το Ταμείο Εγγύησης Συνεταιρισμών Γεωργικής Πίστης, αποδίδεται στο ίδρυμα ή στην πτωχευτική περιουσία του.

62. Η λύση αυτή διαφέρει σημαντικά από εκείνη που προβλέπεται στην οδηγία, δεδομένου ότι δεν διασφαλίζει κατάλληλη και ταχεία αποζημίωση για την “απαλλοτρίωση” των περιουσιακών στοιχείων του ιδρύματος υπό εξυγίανση.

63. Κατά δεύτερον, καίτοι το RGICSF προβλέπει στο άρθρο 145 Β, παράγραφος 3, έναν μηχανισμό διασφάλισης των πιστωτών, δεν πράττει το ίδιο για τους μετόχους, εν αντιθέσει προς τα προβλεπόμενα στην οδηγία 2014/59/ΕΕ, ενώ, βεβαίως, οι ίδιες οι πορτογαλικές ρυθμιστικές αρχές –περιλαμβανομένης της Banco de Portugal– αναγνώρισαν την αναγκαιότητα να προβλεφθεί **κατάλληλη αποζημίωση για τους μετόχους, ρυθμιστικές αρχές οι οποίες, κατά τα φαινόμενα, διατύπωσαν την άποψή τους στο πλαίσιο της έκδοσης του *Decreto-ley* n.º 114-A/2014 (νομοθετικού διατάγματος 114-A/2014), το οποίο, παραδόξως, δεν προέβλεψε κανέναν κατάλληλο μηχανισμό αποζημίωσης των μετόχων.**

64. Ακόμη και αν ήταν δυνατόν να ερμηνευθεί το εθνικό καθεστώς κατά τρόπο που να συνάδει προς το δίκαιο της Ένωσης, όπως έκρινε το δικάζον δικαστήριο, με αποτέλεσμα να εφαρμόζεται η αρχή “no creditor worse off” στους μετόχους, η

λύση αυτή δεν θα είναι επαρκής για τους λόγους που εκτίθενται στα σημεία 159 έως 164.

65. Τέλος, όσον αφορά τους δύο υφιστάμενους στην εθνική νομοθεσία μηχανισμούς οι οποίοι, χωρίς να συνιστούν εκδήλωση της εφαρμογής της αρχής “no creditor worse off” στους μετόχους, χρησιμεύουν, κατά την άποψη του δικάζοντος δικαστηρίου, για την κατάλληλη προστασία του δικαιώματος ιδιοκτησίας αυτών, οι μηχανισμοί αυτοί δεν μπορούν να θεωρηθούν ούτε πρόσφοροι ούτε επαρκείς για τους λόγους που εκτίθενται στα σημεία 165 έως 171.

66. Ως εκ τούτου, οι κανόνες της οδηγίας σχετικά με τον μηχανισμό διασφάλισης των μετόχων δεν μεταφέρθηκαν στην εθνική έννομη τάξη και η περίπτωση αυτή δεν μπορεί να θεραπευθεί μέσω της σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας ούτε να επιλυθεί εφαρμόζοντας τους μηχανισμούς της θεωρούμενης ως προστασίας των μετόχων, οι οποίοι προβλέπονται στην εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία.

67. Κατά τρίτον, το Decreto-ley n.º 114-A/2014 (νομοθετικό διάταγμα 114-A/2014) δεν προβλέπει ούτε την προμνησθείσα διενέργεια των δύο ανεξάρτητων αποτιμήσεων, οι οποίες προβλέπονται στα άρθρα 36 και 74 της οδηγίας 2014/59/ΕΕ, αποτιμήσεις οι οποίες θα είχαν καθοριστική σημασία για την κατάλληλη και έγκαιρη εφαρμογή των μηχανισμών διασφάλισης μετόχων και πιστωτών.

68. Το Decreto-ley n.º 114-A/2014 (νομοθετικό διάταγμα 114-A/2014) προβλέπει μία και μόνη αποτίμηση (βλ. άρθρο 145 F, παράγραφος 5, και άρθρο 145 H, παράγραφος 4, του RGICSF), χωρίς να καθιστά υποχρεωτική την ταχεία διενέργειά της, και τούτο διακυβεύει τον ακριβή και έγκαιρο χαρακτήρα της.

69. Επιπλέον, όσον αφορά την άμεση εφαρμογή της οδηγίας και την προθεσμία μεταφοράς της στο εθνικό δίκαιο, ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επιλέξει ρητώς να μεταφέρει την οδηγία στην έννομη τάξη του –και δη πριν από τη λήξη της σχετικής προθεσμίας– και να το πράξει πλημμελώς. Ενεργώντας τοιοιτοτρόπως, παραβαίνει τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 3, και του άρθρου 288 ΣΛΕΕ.

70. Στο πλαίσιο της εκτίμησης της συμβατότητας των εθνικών κανόνων προς τις οδηγίες της Ένωσης, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οι εθνικές διατάξεις των οποίων δεδηλωμένος σκοπός είναι [παραλειπόμενα] η μεταφορά οδηγίας μπορούν να θεωρούνται ότι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της –και, επομένως, όχι μόνο από την καταληκτική προβλεπόμενη ημερομηνία μεταφοράς της οδηγίας–, με αποτέλεσμα το κράτος μέλος που μεταφέρει μια οδηγία πριν από τη λήξη της προθεσμίας να υποχρεούται ειδικώς να το πράξει ορθώς και πλήρως.

71. Εν προκειμένω, διακηρυγμένος σκοπός των επίμαχων εθνικών κανόνων [παραλειπόμενα] ήταν [παραλειπόμενα] η προσαρμογή της πορτογαλικής έννομης τάξης στην οδηγία 2014/59/ΕΕ. Τοιοιτοτρόπως, το καθεστώς εξυγίανσης των

χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων εντάχθηκε στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

72. Σκοπός της οδηγίας 2014/59/ΕΕ, και ιδίως των άρθρων της 36, 73 και 74, ήταν η εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας και του δικαιώματος ιδιοκτησίας που προβλέπονται στον Χάρτη κατά τέτοιο τρόπο ώστε η πλημμελής μεταφορά των προμνησθέντων άρθρων από τον Πορτογάλο νομοθέτη να συνιστά και για τον λόγο αυτό –παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας και προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας που συγκεκριμενοποιούνται με τις διατάξεις της οδηγίας– παράβαση των υποχρεώσεων που αυτός υπέχει από τη Συνθήκη.

73. Τέλος, υπενθυμίζεται ότι, ακόμη και πριν από τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς οδηγίας και μετά την έναρξη ισχύος της, βάσει των άρθρων 4, παράγραφος 3, και 288 ΣΛΕΕ, τα κράτη μέλη οφείλουν να “απέχουν, κατά τη διάρκεια της προθεσμίας που τάσσει η οδηγία για τη θέση της σε εφαρμογή, από τη θέσπιση διατάξεων ικανών να διακυβέυσουν σοβαρά την επίτευξη του αποτελέσματος που επιδιώκει η οδηγία” – πρόκειται για το λεγόμενο απαγορευτικό αποτέλεσμα.

74. [παραλειπόμενα] Παρά το γεγονός ότι αναγνώρισε την ύπαρξη αυτής της υποχρέωσης των κρατών μελών, το δικαστήριο που εξέδωσε την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση εκτίμησε, εντούτοις, ότι δεν παράγεται εν προκειμένω τέτοιο αποτέλεσμα.

75. Το δικαστήριο έσφαλε, δεδομένου ότι, [παραλειπόμενα] μεταφέροντας πλημμελώς στο εθνικό δίκαιο την οδηγία 2014/59/ΕΕ –χωρίς να προβλέψει, ειδικότερα, κατάλληλη αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων ή την καταβολή κατάλληλων αποζημιώσεων στο ίδρυμα υπό εξυγίανση και στους μετόχους του–, ο εθνικός νομοθέτης δημιούργησε μια κατάσταση στην οποία η Banco de Portugal μπόρεσε να αναλάβει τη δράση εξυγίανσης υπό τους συγκεκριμένους όρους, των οποίων τα αποτελέσματα αναπτύσσονται πέραν του χρόνου ανάληψης της δράσης και [παραλειπόμενα] πολύ πέραν της καταληκτικής προθεσμίας μεταφοράς της οδηγίας 2014/59/ΕΕ.

76. Επομένως, πρέπει να θεωρηθεί ότι η πλημμελής μεταφορά της οδηγίας 2014/59/ΕΕ, μέσω του Decreto-ley n.º 114-A/2014 (νομοθετικού διατάγματος 114-A/2014), της 1ης Αυγούστου 2014 –το οποίο εκδόθηκε την ημερομηνία αυτή απλώς και μόνο για την πλαισίωση της δράσης εξυγίανσης της BES που αποφασίστηκε δύο ημέρες αργότερα–, διακύβευσε σοβαρά την επίτευξη του αποτελέσματος που επιδιώκει η προμνησθείσα οδηγία, πράγμα το οποίο ήταν σαφώς προβλέψιμο κατά τον χρόνο εκείνο, μέσω της θέσπισης νομικού καθεστώτος για τις δράσεις εξυγίανσης το οποίο αντέβαινε σαφώς στην οδηγία 2014/59/ΕΕ.

77. Δεδομένου ότι το προμνησθέν νομικό καθεστώς για τις δράσεις εξυγίανσης –ήτοι, τα άρθρα 145 Α έως 145 Ο του RGICSF–, στο σύνολό του, παραβαίνει διάφορους κανόνες και παραβιάζει διάφορες αρχές του δικαίου της Ένωσης, [παραλειπόμενα] [παραλειπόμενα] το [παραλειπόμενα] δικαστήριο πρέπει, για τον

λόγο αυτό, να το αφήσει παντελώς ανεφάρμοστο δυνάμει της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης. [...]

[παραλειπόμενα] Ζητείται να γίνει δεκτή η παρούσα αίτηση αναιρέσεως [παραλειπόμενα].»

Η BANCO DE PORTUGAL υποστηρίζει τα εξής [παραλειπόμενα]:

«[...] LL) Σε σχέση με την προβαλλόμενη προσβολή του δικαιώματος ατομικής ιδιοκτησίας των μετόχων της τράπεζας υπό εξυγίανση και την προβαλλόμενη παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας που κατοχυρώνονται στο άρθρο 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου, λόγω της δράσης εξυγίανσης, επισημάνθηκε ήδη ότι [παραλειπόμενα] οι λόγοι [παραλειπόμενα] που προέβαλε η αναιρεσείουσα δεν διαφέρουν ουσιαστικά από τους λόγους της προβαλλόμενης ακυρότητας της δράσης εξυγίανσης λόγω προσβολής του δικαιώματος ατομικής ιδιοκτησίας και παραβίασης της αρχής της αναλογικότητας κατά το πορτογαλικό δίκαιο [παραλειπόμενα], [παραλειπόμενα], [καθόσον] βεβαίως, τα δικαιώματα αυτά και οι αρχές αυτές δεν διαφέρουν κατ' ουσίαν, [παραλειπόμενα] όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής τους και το περιεχόμενο της αντίστοιχης παρεχόμενης προστασίας από εκείνα που προβλέπει το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

MM) Επιπλέον, [παραλειπόμενα] είναι προδήλως εσφαλμένη η εκ μέρους της αναιρεσείουσας ερμηνεία της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης (καθώς και της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης την οποία παραθέτει), υπό την έννοια ότι σε αυτήν αναγνωρίζεται η δυνατότητα άμεσης εφαρμογής της αρχής “no creditor worse off” στους μετόχους των ιδρυμάτων υπό εξυγίανση κατά τη διάρκεια ισχύος του Decreto-ley n.º 114-A/2014 (νομοθετικού διατάγματος 114-A/2014) (ήτοι, πριν από τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς της οδηγίας 2014/59/EE), πράγμα το οποίο καταφανώς δεν ανταποκρίνεται [παραλειπόμενα] στην πραγματικότητα, δεδομένου ότι επ' αυτού το δικάζον δικαστήριο έκρινε απλώς ότι [παραλειπόμενα] το γεγονός ότι το εφαρμοστέο στην εξυγίανση της BES εθνικό καθεστώς δεν προέβλεπε την εφαρμογή της εν λόγω αρχής στους μετόχους δεν σήμαινε, ειδικότερα, ότι “στο πλαίσιο της αδιοπρακτικής ευθύνης του κράτους [...] η κατάσταση των μετόχων δεν εμπίπτει επίσης στο πεδίο προστασίας του κανόνα, στην περίπτωση που η νομική κατάσταση αυτών επιδεινώνεται σε σύγκριση με εκείνη στην οποία θα βρίσκονταν σε περίπτωση εκκαθάρισης, επιχείρημα το οποίο, εν πάση περιπτώσει, δεν προβλήθηκε”.

NN) Εξάλλου, [παραλειπόμενα] η αναιρεσείουσα δεν μπορούσε να έχει προβάλει τον λόγο αυτό [παραλειπόμενα] δεδομένου ότι, καθόσον [παραλειπόμενα] η δράση εξυγίανσης της τράπεζας αναλήφθηκε σε έκτακτη κατάσταση μη επίτευξης από το ίδρυμα των εφαρμοστέων δεικτών και αδυναμίας εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του στο άμεσο ή εγγύς μέλλον (βλ. άρθρο 145 C, παράγραφοι 1 και 3, του RGICSF), συνάγεται, κατά τρόπο αυτονόητο, ότι στο εναλλακτικό σενάριο της ανάληψης της δράσης εξυγίανσης της BES –ήτοι, σε περίπτωση άμεσης αφερεγγυότητας και άτακτης εκκαθάρισης αυτής–, η κατάσταση των μετόχων θα

ήταν ίδια ή ακόμη και δυσμενέστερη από εκείνη στην οποία βρέθηκαν όντως μετά την ανάληψη της προμνησθείσας δράσης εξυγίανσης.

OO) Σε αυτό ακριβώς το σενάριο –εφόσον γίνει δεκτό ότι, στην προκειμένη περίπτωση, η κατάσταση των μετόχων επιδεινώθηκε σε σύγκριση με την κατάσταση στην οποία θα βρίσκονταν αυτοί στο εναλλακτικό σενάριο της εκκαθάρισης χωρίς τη μεσολάβηση δράσης εξυγίανσης του ιδρύματος, [παραλειπόμενα]– μπορεί να είναι κρίσιμα τα προβλεπόμενα [παραλειπόμενα] στο άρθρο 145 I, παράγραφος 4, του RGICSF, σχετικά με τη λήψη του ενδεχόμενου υπολοίπου του προϊόντος της πώλησης της μεταβατικής τράπεζας, καθώς και τα πρόδηλα οφέλη της διεξαγωγής τακτικής διαδικασίας εκκαθάρισης της τράπεζας υπό εξυγίανση, στο μέτρο που συμβάλλουν στην εξουδετέρωση του αντικτύπου ενδεχόμενης (και ελάχιστα πιθανής) διαφορετικής κατάστασης για τους μετόχους σε περίπτωση εξυγίανσης και σε περίπτωση εκκαθάρισης ακριβώς πριν από την εξυγίανση.

PP) [παραλειπόμενα] Επιβάλλεται κατ' ανάγκην το συμπέρασμα ότι το γεγονός ότι το εθνικό δίκαιο, βάσει του οποίου αναλήφθηκε η δράση εξυγίανσης, δεν προέβλεπε αποζημίωση για τους μετόχους της τράπεζας υπό εξυγίανση δεν συνιστά παράβαση του άρθρου 17 του Χάρτη και του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου, που προεκτέθηκαν, καθόσον ο ενδεχόμενος περιορισμός του δικαιώματος ιδιοκτησίας των εν λόγω μετόχων δικαιολογείται πλήρως από τη φύση και τα χαρακτηριστικά των επενδύσεών τους, δεδομένου ότι αυτοί είναι οι ιδιοκτήτες της τράπεζας και υποχρεούνται, για τον λόγο αυτό, να υποστούν πρώτοι τις συνέπειες της επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης της τράπεζας (όπως ακριβώς συμβαίνει στο πλαίσιο του γενικού καθεστώτος αφερεγγυότητας).

QQ) Δεν [παραλειπόμενα] είναι εξάλλου ορθή η άποψη της αναιρεσείουσας ότι, ανεξαρτήτως των όσων προέβλεπε το εφαρμοστέο κατά την ημερομηνία ανάληψης της δράσης εξυγίανσης της BES εθνικό δίκαιο, η Banco de Portugal όφειλε να είχε εφαρμόσει, στο πλαίσιο της δράσης αυτής, λύσεις όπως αυτές που κατοχυρώνονται στο άρθρο 36, παράγραφος 4, στοιχείο ε', και στα άρθρα 73 και 74 της οδηγίας 2014/59/ΕΕ (σχετικά με την αναγνώριση ενδεχόμενης αποζημίωσης της τράπεζας υπό εξυγίανση και των μετόχων της), δεδομένου ότι οι λύσεις αυτές συνιστούν απαιτήσεις του δικαιώματος ατομικής ιδιοκτησίας, για τον λόγο και μόνο ότι η Αρχή Εξυγίανσης υποχρεούται να εφαρμόσει τη δράση εξυγίανσης βάσει του καθεστώτος το οποίο ίσχυε, κατά τον συγκεκριμένο χρόνο, στην εθνική έννομη τάξη.

RR) [παραλειπόμενα] [Σε] σχέση με την προβαλλόμενη μη μεταφορά ή πλημμελή μεταφορά στην εθνική έννομη τάξη της οδηγίας 2014/59/ΕΕ από το Decreto-ley n.º 114-A/2014 (νομοθετικό διάταγμα 114-A/2014) –και με τις συνέπειες που θα προέκυπταν από τη μη εφαρμογή του δυνάμει της υπεροχής του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης–, αποδείχθηκε επίσης ότι η αίτηση αναίρεσης της Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group είναι προδήλως αλυσιτελής.

SS) Ειδικότερα, διότι, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης [παραλειπόμενα], την 1η Αυγούστου 2014, ο Πορτογάλος

νομοθέτης ουδεμία υποχρέωση είχε να έχει ήδη μεταφέρει οποιαδήποτε από τις διατάξεις της οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη, οι οποίες δεν ετύγχαναν τότε άμεσης εφαρμογής, και διότι τα εθνικά δικαστήρια δεν δεσμεύονταν από την αρχή της ερμηνείας του εθνικού δικαίου σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης όσον αφορά την προμνησθείσα οδηγία.

TT) Εξάλλου, είναι απολύτως αποδεκτή η μερική, σταδιακή, μεταφορά μιας οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη, πριν από τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς, χωρίς, όταν παρέλθει η προθεσμία, να έχει η εν λόγω οδηγία άμεση εφαρμογή και, βεβαίως, πόσω μάλλον σε σχέση με όλες τις διατάξεις που περιέχει.

UU) Συναφώς, επομένως, [παραλειπόμενα] ο [παραλειπόμενα] νομοθέτης του *Decreto-ley n.º 114-A/2014* (νομοθετικού διατάγματος 114-A/2014) δεν [παρέβη] την υποχρέωση να απόσχει από τη θέσπιση διατάξεων οι οποίες, μετά την παρέλευση της προθεσμίας μεταφοράς της οδηγίας 2014/59/ΕΕ, θα μπορούσαν να διακυβεύσουν σοβαρά την επίτευξη του αποτελέσματος που αυτή επιδιώκει, πρώτον, διότι, όπως ήδη διαπιστώθηκε, η (μη) εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής πρέπει να εκτιμηθεί σε συνάρτηση με τα αποτελέσματα των διατάξεων που όντως θεσπίστηκαν στην εθνική έννομη τάξη και όχι σε συνάρτηση με τη μη μεταφορά μέτρων που δεν είναι ακόμη δεσμευτικά, όπως εν προκειμένω.

VV) Δεύτερον, επίσης, διότι, στους κύριους σκοπούς που προβλέπονται ρητώς στην οδηγία 2014/59/ΕΕ, [παραλειπόμενα] δεν περιλαμβάνεται, ούτε έμμεσα ούτε σιωπηρά, κανένας ο οποίος παραπέμπει στην ευρωπαϊκή απαίτηση αποζημίωσης των ιδρυμάτων υπό εξυγίανση και των αντίστοιχων μετόχων τους (εν αντιθέσει προς τη σαφή απαίτηση αποζημίωσης των πιστωτών τους), πράγμα το οποίο οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το γεγονός ότι το *Decreto-ley n.º 114-A/2014* (νομοθετικό διάταγμα 114-A/2014) δεν προέβλεπε την καταβολή τυχόν αποζημιώσεων στις τράπεζες υπό εξυγίανση και στους μετόχους τους δεν διακυβεύει τη μελλοντική επίτευξη των σκοπών που επιδιώκει η εν λόγω οδηγία.

WW) Επιπλέον, ακόμη και αν η αποζημίωση των τραπεζών υπό εξυγίανση και των μετόχων ήταν, *de jure*, ένας από τους βασικούς σκοπούς της οδηγίας 2014/59/ΕΕ, είναι βέβαιο ότι, και στην περίπτωση αυτή, δεν θα είχε διακυβευθεί το αποτέλεσμα που αυτή επιδιώκει –πόσω μάλλον σοβαρά– με την έκδοση του *Decreto-ley n.º 114-A/2014* (νομοθετικού διατάγματος 114-A/2014), κυρίως διότι [παραλειπόμενα] οι διατάξεις του δεν εμποδίζουν ούτε περιορίζουν το ενδεχόμενο να λάβουν όντως οι τράπεζες που ενδέχεται να τεθούν υπό εξυγίανση, όταν λήξει η προθεσμία μεταφοράς της ως άνω οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη, κάποιες αποζημιώσεις εφόσον πληρούνται οι αναγκαίες σχετικές προϋποθέσεις.[...]»

— Από την πλευρά της, επίσης σε σχέση με την αίτηση αναιρέσεως που κατέθεσε η *Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group*, η *NOVO BANCO, SA*, κατέθεσε υπόμνημα αντικρούσεως στο οποίο εξέθεσε τα [...] ακόλουθα:

[«]17) Η αναιρεσείουσα δεν απέδειξε [παραλειπόμενα] την προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας και την παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας που

κατοχυρώνονται στο άρθρο 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών.

18) Πέραν του γεγονότος ότι με το Decreto-ley n.º 114-A/2014 (νομοθετικό διάταγμα 114-A/2014) [παραλειπόμενα] πραγματοποιήθηκε μερική μεταφορά στην εθνική έννομη τάξη της προμνησθείσας οδηγίας, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 130 αυτής, τα κράτη μέλη μπορούσαν να πραγματοποιήσουν τη μεταφορά έως την 31η Δεκεμβρίου 2014.

19) Η αναιρεσείουσα δεν διευκρίνισε ούτε στην αρχική προσφυγή της ούτε στο δικόγραφο της αιτήσεως αναιρέσεως τους λόγους για τους οποίους πρέπει να αφηθούν ανεφάρμοστα τα άρθρα 145 Α έως 145 Ο του RGICSF.

20) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα συνέδραμαν την Banco de Portugal στην ανάληψη της δράσης εξυγίανσης της 3ης Αυγούστου 2014, χωρίς να φέρουν αντιρρήσεις σε αυτήν. [...]

34) Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, της οποίας την υποβολή ζήτησε η τότε προσφεύγουσα και νυν αναιρεσείουσα, είναι απολύτως απαράδεκτη, ιδίως ως προδήλως αλυσιτελής. [...][»]

[παραλειπόμενα]*

II - Πραγματικά περιστατικά

Γίνεται παραπομπή στα πραγματικά περιστατικά που θεωρούνται εξακριβωμένα στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, τα οποία θεωρούνται ότι επαναλαμβάνονται στην παρούσα απόφαση.

*

ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Η Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group S.A. κατέθεσε αίτηση αναιρέσεως της απόφασης του [Tribunal Administrativo e Fiscal –TAF– de Lisboa (διοικητικού και φορολογικού πρωτοδικείου Λισσαβώνας, Πορτογαλία)] σχετικά με την αναγκαιότητα υποβολής αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.

Συναφώς, η Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group S.A. υποστηρίζει ότι, εν αντιθέσει προς την κρίση του δικαστηρίου, στην υπό κρίση υπόθεση υφίσταται διένεξη ως προς τα ακόλουθα ζητήματα: i) την ερμηνεία των άρθρων 36, 73 και 74 της οδηγίας 2014/59/ΕΕ στο πλαίσιο της εφαρμογής μέτρου διαχωρισμού των περιουσιακών στοιχείων· ii) την ενδεχόμενη παραβίαση του δικαίου της Ένωσης από την Πορτογαλία λόγω εσφαλμένης μεταφοράς της οδηγίας 2014/59/ΕΕ στο εθνικό δίκαιο μέσω του Decreto-ley n.º 114-A/2014

(νομοθετικού διατάγματος 114-A/2014), και iii) την ενδεχόμενη υποχρέωση των εθνικών δικαστηρίων να ερμηνεύσουν την εθνική νομοθεσία σύμφωνα με την οδηγία 2014/59/ΕΕ.

[παραλειπόμενα] [παραλειπόμενα]

Η Banco de Portugal ζητεί να απορριφθεί η αίτηση αναιρέσεως [παραλειπόμενα].

[παραλειπόμενα].

*

[παραλειπόμενα].

[παραλειπόμενα] Βάσει του άρθρου 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), τα δικαστήρια των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) οφείλουν να ζητούν από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) να αποφαινεται με προδικαστικές αποφάσεις επί κάθε ζητήματος σχετικού με την ερμηνεία ή το κύρος πράξης του δικαίου της Ένωσης, εάν κρίνουν ότι η απάντησή του είναι αναγκαία για να εκδώσουν τη δική τους απόφαση και εφόσον οι αποφάσεις τους δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου.

Δικαστήριο κράτους μέλους, ενώπιον του οποίου ανακύπτει ζήτημα σχετικό με το δίκαιο της Ένωσης σε εκκρεμή υπόθεση και του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου, οφείλει να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο (άρθρο 267, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ).

[παραλειπόμενα] Απόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εκτιμήσει την αναγκαιότητα υποβολής της αίτησης προδικαστικής αποφάσεως και να αποφανθεί επ' αυτής, ανεξαρτήτως των σχετικών αιτημάτων των διαδίκων.

[παραλειπόμενα]

Πάντως, δεδομένου ότι το Supremo Tribunal Administrativo (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) υποχρεούται να υποβάλει αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, παρέλκει η εξέταση αυτού του λόγου αναιρέσεως.

[παραλειπόμενα].

2. [παραλειπόμενα] Η υποβολή προδικαστικού ερωτήματος είναι αναγκαία εφόσον είναι σαφές ότι η απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αναγκαία προκειμένου το εθνικό δικαστήριο να μπορέσει να εκδώσει απόφαση και όταν το εν λόγω δικαστήριο είναι σε θέση να καθορίσει, με επαρκή ακρίβεια, το νομικό και πραγματικό πλαίσιο της υπόθεσης και τα αναφερόμενα νομικά ζητήματα.

Κατά το άρθρο 267 ΣΛΕΕ:

«Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφαινεται με προδικαστικές αποφάσεις:

α) επί της ερμηνείας των Συνθηκών,

β) επί του κύρους και της ερμηνείας των πράξεων των θεσμικών ή λοιπών οργάνων ή οργανισμών της Ένωσης.

Δικαστήριο κράτους μέλους, ενώπιον του οποίου ανακύπτει τέτοιο ζήτημα, δύναται, αν κρίνει ότι απόφαση επί του ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης, να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο για να αποφανθεί επ' αυτού.

Δικαστήριο κράτους μέλους, ενώπιον του οποίου ανακύπτει τέτοιο ζήτημα σε εκκρεμή υπόθεση και του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου, οφείλει να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο.

Όταν ανακύπτει τέτοιο ζήτημα σε εκκρεμή υπόθεση ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους, η οποία αφορά πρόσωπο υπό κράτηση, το Δικαστήριο αποφαινεται το συντομότερο δυνατόν.»

Θα εξετάσουμε [παραλειπόμενα] εάν [παραλειπόμενα] τίθεται εν αμφιβόλω το κύρος ή η ερμηνεία πράξης οργανισμού της Ένωσης.

Η Massa Insolvente de Espírito Santo Financial Group S.A. υποστηρίζει [παραλειπόμενα] ότι η επίμαχη δράση εξυγίανσης συνιστά παραβίαση του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας και παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας (άρθρα 17 και 52 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και άρθρα 32, 36, 73 και 74 της οδηγίας 2014/59/ΕΕ), καθόσον πληρούνται σωρευτικώς διάφορες προϋποθέσεις στοιχειοθέτησης της παραβίασης αυτής, και ιδίως, οι σχετικές με την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα προς τους επιδιωκόμενους σκοπούς, παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχει καμία σχετική μεία στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, λόγω της εσφαλμένης μεταφοράς της εν λόγω οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη από το Decreto-ley n.º 114-A/2014 (νομοθετικό διάταγμα 114-A/2014) [παραλειπόμενα] μέσω της τροποποίησης των άρθρων 145 Α έως 145 Ο του Decreto-ley n.º 298/92 (νομοθετικού διατάγματος 298/92), της 31ης Δεκεμβρίου 1992 [περί εγκρίσεως του RGICSF] [παραλειπόμενα], το οποίο όχι μόνο [παραλειπόμενα] αντιβαίνει στο εν λόγω κανονιστικό πλαίσιο αλλά παραβιάζει επίσης την αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης.

Το επίμαχο στην υπό κρίση υπόθεση Decreto-ley n.º 114-A/2014 (νομοθετικό διάταγμα 114-A/2014) [παραλειπόμενα] [παραλειπόμενα] τροποποίησε «το γενικό καθεστώς των χρηματοοικονομικών και πιστωτικών ιδρυμάτων, το οποίο εγκρίθηκε με το Decreto-ley n.º 298/92 (νομοθετικό διάταγμα 298/92), της 31ης Δεκεμβρίου 1992, περί τροποποίησης του προβλεπόμενου στον τίτλο VIII καθεστώτος για τις δράσεις εξυγίανσης και περί μερικής μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας 2014/59/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του

Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων».

Πριν από την έναρξη ισχύος του Decreto-ley 114-A/2014 (νομοθετικού διατάγματος 114-A/2014), το ισχύον κείμενο του Decreto-ley n.º 298/92 (νομοθετικού διατάγματος 298/92) [παραλειπόμενα] ήταν αυτό που προέκυψε από το Decreto-ley n.º 63-A/2013 (νομοθετικό διάταγμα 63-A/2013), της 10ης Μαΐου 2013, το οποίο περιείχε τις ακόλουθες διατάξεις:

«Άρθρο 145 Α

Σκοπός των δράσεων εξυγίανσης

Η Banco de Portugal δύναται να εφαρμόζει στα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν την έδρα τους στην Πορτογαλία τις δράσεις που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο για την επίτευξη οποιουδήποτε εκ των ακόλουθων σκοπών:

- a) διασφάλιση της συνέχειας της παροχής των βασικών χρηματοοικονομικών υπηρεσιών·*
- b) προστασία κατά του συστημικού κινδύνου·*
- c) διασφάλιση των συμφερόντων των φορολογουμένων και του Δημόσιου Ταμείου·*
- d) διασφάλιση της εμπιστοσύνης των καταθετών.*

Άρθρο 145 Β

Κατευθυντήρια αρχή για την εφαρμογή των δράσεων εξυγίανσης

1 - Κατά την εφαρμογή των δράσεων εξυγίανσης, οι μέτοχοι και οι πιστωτές του πιστωτικού ιδρύματος υφίστανται κατά προτεραιότητα τις ζημίες του σχετικού ιδρύματος, ανάλογα με την κατάταξή τους και επί ίσοις όροις εντός κάθε κατηγορίας πιστωτών.

2 - Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται στις εγγυημένες βάσει των διατάξεων των άρθρων 164 και 166 καταθέσεις.

Άρθρο 145 C

Εφαρμογή των δράσεων εξυγίανσης

1 - Όταν πιστωτικό ίδρυμα δεν πληροί, ή υπάρχει υψηλή πιθανότητα να παύσει να πληροί, τις προϋποθέσεις για τη διατήρηση της άδειας άσκησης της δραστηριότητάς του, η Banco de Portugal δύναται να εφαρμόσει τις ακόλουθες δράσεις εξυγίανσης, εάν αυτό είναι απαραίτητο για την επίτευξη οποιουδήποτε εκ των σκοπών μνημονεύονται στο άρθρο 145 Α:

a) πλήρης ή μερική πώληση δραστηριοτήτων σε άλλο ίδρυμα το οποίο διαθέτει άδεια άσκησης των σχετικών δραστηριοτήτων·

b) πλήρης ή μερική μεταβίβαση δραστηριοτήτων σε μία ή περισσότερες μεταβατικές τράπεζες.

2 - Η Banco de Portugal εφαρμόζει δράσεις εξυγίανσης όταν εκτιμά ότι δεν είναι πιθανό να καταφέρει το πιστωτικό ίδρυμα να φέρει εις πέρας, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, τις αναγκαίες ενέργειες για την επάνοδο σε κατάλληλες συνθήκες ευρωστίας και επίτευξης των εποπτικών δεικτών.

3 - Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, λογίζεται ότι υφίσταται υψηλή πιθανότητα να παύσει το πιστωτικό ίδρυμα να πληροί τις προϋποθέσεις για τη διατήρηση της άδειας άσκησης της δραστηριότητάς του όταν, μεταξύ άλλων επαληθευμένων γεγονότων, των οποίων τη σημασία θα πρέπει να εκτιμήσει η Banco de Portugal υπό το πρίσμα των σκοπών που απαριθμούνται στο άρθρο 145 A, συντρέχει οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

a) το πιστωτικό ίδρυμα υπέστη ζημιές οι οποίες μπορούν να υπονομεύσουν το εταιρικό κεφάλαιο ή υπάρχουν βάσιμοι λόγοι ότι αυτό θα συμβεί στο εγγύς μέλλον·

b) τα περιουσιακά στοιχεία του πιστωτικού ιδρύματος υπολείπονται των αντίστοιχων υποχρεώσεών του ή υπάρχουν βάσιμοι λόγοι ότι αυτό θα συμβεί στο εγγύς μέλλον·

c) το πιστωτικό ίδρυμα αδυνατεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του ή υπάρχουν βάσιμοι λόγοι ότι αυτό θα συμβεί στο εγγύς μέλλον.

4 - Η εφαρμογή δράσεων εξυγίανσης δεν εξαρτάται από την προηγούμενη εφαρμογή διορθωτικών μέτρων.

5 - Η εφαρμογή δράσης εξυγίανσης δεν επηρεάζει τη δυνατότητα εφαρμογής, οποτεδήποτε, ενός ή περισσότερων διορθωτικών μέτρων. [παραλειπόμενα]

Άρθρο 145 D

Απομάκρυνση των οργάνων διοίκησης και ελέγχου

1 - Όταν η Banco de Portugal αποφασίζει την εφαρμογή δράσης εξυγίανσης, απομακρύνονται τα μέλη των οργάνων διοίκησης και ελέγχου του ενδιαφερόμενου πιστωτικού ιδρύματος καθώς και, εφόσον το αποφασίσει η Banco de Portugal, ο ελεγκτής ή η ελεγκτική εταιρία που είναι αρμόδιοι για τον έλεγχο των λογαριασμών και δεν αποτελούν μέρος του αντίστοιχου οργάνου ελέγχου.

2 - Στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου, η Banco de Portugal ορίζει τα νέα μέλη του οργάνου διοίκησης του πιστωτικού ιδρύματος, υπό τους όρους που καθορίζονται στο επόμενο άρθρο και χωρίς οποιονδήποτε καταστατικό περιορισμό,

καθώς και επιτροπή ελέγχου ή δημοσιονομικό ελεγκτή, που θα διέπονται, *mutatis mutandis*, από τις διατάξεις του άρθρου 143.

3 - Εάν, κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1, απομακρύνει τον ελεγκτή ή την ελεγκτική εταιρία, η *Banco de Portugal* οφείλει να ορίσει άλλον ελεγκτή ή ελεγκτική εταιρία για την άσκηση των καθηκόντων αυτών.

4 - Τα μέλη των οργάνων διοίκησης και ελέγχου, καθώς και ο ελεγκτής ή η ελεγκτική εταιρία που είναι αρμόδιοι για τον έλεγχο των λογαριασμών και δεν αποτελούν μέρος του αντίστοιχου οργάνου ελέγχου, τα οποία απομακρύνθηκαν κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1 οφείλουν να παρέχουν κάθε πληροφορία που τους ζητεί η *Banco de Portugal* και να συνεργάζονται όπως τους ζητεί η *Banco de Portugal* για τους σκοπούς της εφαρμογής των δράσεων εξυγίανσης.

Άρθρο 145 E

Διοίκηση

1 - Οι διαχειριστές τους οποίους ορίζει η *Banco de Portugal* βάσει της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου αμείβονται από το ίδρυμα και, επιπλέον των εξουσιών και των υποχρεώσεων που προβλέπονται για τα μέλη του οργάνου διοίκησης ο νόμος και το καταστατικό, έχουν τις ακόλουθες εξουσίες και υποχρεώσεις:

a) τις εξουσίες και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 145, παράγραφος 2·

b) την εξουσία να εκτελούν τις αποφάσεις που λαμβάνει η *Banco de Portugal* βάσει των άρθρων 145 F έως 145 I, χωρίς να απαιτείται να εξασφαλίσουν την προηγούμενη συγκατάθεση των μετόχων του πιστωτικού ιδρύματος.

2 - Οι ορισθέντες διαχειριστές ασκούν τα καθήκοντά τους για το χρονικό διάστημα το οποίο καθορίζει η *Banco de Portugal*, το οποίο δεν υπερβαίνει το ένα έτος, αλλά μπορεί να παραταθεί για διαστήματα της ίδιας διάρκειας.

3 - Εφαρμόζονται, με τις αναγκαίες προσαρμογές, οι διατάξεις του άρθρου 145, παράγραφοι 3, 4 και 6 έως 10.

Άρθρο 145 F

1 - Η *Banco de Portugal* δύναται να διατάξει την πλήρη ή μερική πώληση στοιχείων ενεργητικού, στοιχείων παθητικού, στοιχείων εκτός ισολογισμού και υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων από ένα πιστωτικό ίδρυμα σε ένα ή περισσότερα ιδρύματα τα οποία διαθέτουν άδεια για την άσκηση της σχετικής δραστηριότητας.

2 - Για τους σκοπούς της προηγούμενης παραγράφου, η *Banco de Portugal* καλεί τους δυνητικούς αποδέκτες να υποβάλουν προσφορές και, λαμβανομένης υπόψη της

επιβεβλημένης από τις περιστάσεις απαίτησης δημοσιότητας, μεριμνά για τη διαφάνεια της διαδικασίας και για την ίση μεταχείριση όλων των ενδιαφερομένων.

3 - Κατά την επιλογή του ιδρύματος αποδέκτη, η *Banco de Portugal* λαμβάνει υπόψη τους προβλεπόμενους στο άρθρο 145 Α σκοπούς.

4 - Στους δυνητικούς αποδέκτες παρέχεται άμεση πρόσβαση σε χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με την οικονομική και περιουσιακή κατάσταση του πιστωτικού ιδρύματος για την αποτίμηση των στοιχείων ενεργητικού, των στοιχείων παθητικού, των εκτός ισολογισμού στοιχείων και των περιουσιακών στοιχείων που πρόκειται να πωληθούν, και δεν είναι δυνατόν να προβληθεί έναντι αυτών το προβλεπόμενο στο άρθρο 78 καθήκον εχεμύθειας, με την επιφύλαξη της υποχρέωσης που αυτοί υπέχουν να τηρούν τη δέουσα εμπιστευτικότητα όσον αφορά τις σχετικές πληροφορίες.

5 - Για τους σκοπούς της πώλησης που μνημονεύεται στην παράγραφο 1, τα στοιχεία ενεργητικού, τα στοιχεία παθητικού, τα στοιχεία εκτός ισολογισμού και τα υπό διαχείριση περιουσιακά στοιχεία που επιλέγει η *Banco de Portugal* πρέπει να αποτιμώνται κατά τον χρόνο της πώλησης, αποτίμηση η οποία διενεργείται από ανεξάρτητη οντότητα οριζόμενη από την *Banco de Portugal* εντός του χρονικού διαστήματος που αυτή καθορίζει με δαπάνες του πιστωτικού ιδρύματος, εφαρμόζοντας μέθοδο αποτίμησης η οποία βασίζεται στις συνθήκες της αγοράς και, επικουρικώς, στην εύλογη αξία, λαμβανομένης υπόψη της θετικής ή αρνητικής άυλης αξίας η οποία προκύπτει από την πώληση για το ίδρυμα αποδέκτη.

6 - Η *Banco de Portugal* καθορίζει το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης το οποίο, εφόσον απαιτείται, οφείλει να καταβάλει το Ταμείο Εξυγίανσης για την υλοποίηση της προβλεπόμενης στην παράγραφο 1 πώλησης.

7 - Η *Banco de Portugal* δύναται να ζητήσει από το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων ή, όταν πρόκειται για μέτρα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Συστήματος Συνεταιρισμών Γεωργικής Πίστης, από το Ταμείο Εγγύησης Συνεταιρισμών Γεωργικής Πίστης να συνεργαστούν στη διαδικασία πώλησης εγγυημένων καταθέσεων, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 167 Α ή στο άρθρο 15 Α του *Decreto-ley* n.º 45/98 (νομοθετικού διατάγματος 45/98), της 9ης Νοεμβρίου 1998, όπως τροποποιήθηκε με το *Decreto-ley* n.º 126/2008 (νομοθετικό διάταγμα 126/2008), της 21ης Ιουλίου 2008, το *Decreto-ley* n.º 211-A/2008 (νομοθετικό διάταγμα 211-A/2008), της 3ης Νοεμβρίου 2008, και το *Decreto-ley* n.º 162/2009 (νομοθετικό διάταγμα 162/2009), της 20ής Ιουλίου 2009.

8 - Όταν η αξία των πωληθέντων στοιχείων παθητικού υπερβαίνει την αξία των στοιχείων ενεργητικού, το ποσό της χορηγούμενης οικονομικής ενίσχυσης για την αντιστάθμιση της διαφοράς αυτής, κατά τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 6 και 7, συνιστά πιστώσεις του Ταμείου Εξυγίανσης, του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων ή του Ταμείου Εγγύησης Συνεταιρισμών Γεωργικής Πίστης προς το πιστωτικό ίδρυμα πωλητή.

9 - Εάν είναι θετικό, το προϊόν της πώλησης αποδίδεται στο πιστωτικό ίδρυμα πωλητή.

10 - Μετά την πώληση, πρέπει να διασφαλίζεται η συνέχεια των πράξεων που σχετίζονται με τα πωλούμενα στοιχεία ενεργητικού, στοιχεία παθητικού, στοιχεία εκτός ισολογισμού και υπό διαχείριση περιουσιακά στοιχεία, και ειδικότερα:

a) το ίδρυμα αποδέκτης πρέπει να θεωρείται, για κάθε νόμιμο και συμβατικό σκοπό, διάδοχος του πιστωτικού ιδρύματος πωλητή σε σχέση με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που μεταβιβάζονται·

b) το πιστωτικό ίδρυμα πωλητής και κάθε εταιρία που ανήκει στον όμιλό του και παρέχει σε αυτό υπηρεσίες στο πλαίσιο των πωληθεισών δραστηριοτήτων πρέπει να παρέχουν κάθε πληροφορία την οποία ζητεί το ίδρυμα αποδέκτης και να διασφαλίζουν την πρόσβαση αυτού στα συστήματα πληροφοριών που σχετίζονται με τις πωληθείσες δραστηριότητες και, έναντι ανταλλάγματος που συμφωνείται μεταξύ των μερών, να συνεχίσουν να παρέχουν σε αυτό τις υπηρεσίες που το ίδρυμα αποδέκτης θεωρεί αναγκαίες για την κανονική άσκηση των πωληθεισών δραστηριοτήτων.

11 - Η απόφαση με την οποία διατάσσεται η προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 πώληση παράγει αποτελέσματα ανεξαρτήτως οποιασδήποτε αντίθετης νομικής ή συμβατικής διάταξης και συνιστά επαρκή τίτλο για την εκτέλεση οποιασδήποτε νομικής διατύπωσης σχετικής με την πώληση.

12 - Η προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 απόφαση πώλησης δεν υπόκειται στην προηγούμενη συγκατάθεση των μετόχων του πιστωτικού ιδρύματος ούτε των αντισυμβαλλομένων των συμβάσεων που αφορούν τα στοιχεία ενεργητικού, τα στοιχεία παθητικού, τα στοιχεία εκτός ισολογισμού και τα υπό διαχείριση περιουσιακά στοιχεία που πρόκειται να πωληθούν και δεν μπορεί να αποτελέσει τη βάση για την άσκηση οποιωνδήποτε δικαιωμάτων πρόωρης καταγγελίας τα οποία προβλέπονται στις σχετικές συμβάσεις.

13 - Η ενδεχόμενη μερική πώληση των δραστηριοτήτων του πιστωτικού ιδρύματος δεν πρέπει να εμποδίζει την πλήρη μεταβίβαση των συμβατικών θέσεων του πιστωτικού ιδρύματος πωλητή, με μεταβίβαση των ευθυνών που σχετίζονται με τα πωληθέντα στοιχεία ενεργητικού, ιδίως όσον αφορά συμβάσεις παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, πράξεις τιτλοποίησης ή άλλες συμβάσεις που περιέχουν ρήτρες συμψηφισμού ή μετατροπής χρέους.

14 - Εάν το αντιστάθμισμα που καθορίζεται κατά την πώληση των στοιχείων ενεργητικού, των στοιχείων παθητικού, των στοιχείων εκτός ισολογισμού και των υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων δεν αντιστοιχεί αναμφίβολα στην εύλογη αξία τους, το ίδρυμα αποδέκτης δύναται, κατόπιν άδειας της Banco de Portugal, να επιστρέψει τα ως άνω στοιχεία ενεργητικού, στοιχεία παθητικού, στοιχεία εκτός ισολογισμού και υπό διαχείριση περιουσιακά στοιχεία, τηρουμένων των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου, με σκοπό την αντίστοιχη αναπροσαρμογή του προμνησθέντος αντισταθμίματος.

15 - Ως εναλλακτική δυνατότητα στην προβλεπόμενη στην προηγούμενη παράγραφο επιστροφή, η Banco de Portugal δύναται να προτείνει στο πιστωτικό ίδρυμα αποδέκτη την καταβολή σε αυτό της διαφοράς μεταξύ του προβλεπόμενου αντισταθμίσιματος και της εύλογης αξίας των στοιχείων ενεργητικού, των στοιχείων παθητικού, των στοιχείων εκτός ισολογισμού και των υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων.

16 - Η μνημονευόμενη στην προηγούμενη παράγραφο καταβολή μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταβιβάζοντας στο ίδρυμα αποδέκτη νέα στοιχεία ενεργητικού του πιστωτικού ιδρύματος πωλητή ή με δαπάνες του Ταμείου Εξυγίανσης, του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων ή του Ταμείου Εγγύησης Συνεταιρισμών Γεωργικής Πίστης, κατά τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 6 και 7.

17 - Εάν η προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 πώληση συνεπάγεται πράξη συγκέντρωσης βάσει της εφαρμοστέας στον τομέα του ανταγωνισμού νομοθεσίας, η ως άνω πράξη μπορεί να υλοποιηθεί προτού η Αρχή Προστασίας του Ανταγωνισμού εκδώσει απόφαση περί μη αντίρρησης στη συγκέντρωση, με την επιφύλαξη των μέτρων των οποίων τη λήψη ενδέχεται να αποφασίσει η εν λόγω Αρχή εκ των υστέρων.

Άρθρο 145 G

Πλήρης ή μερική μεταβίβαση δραστηριοτήτων σε μεταβατικές τράπεζες

1 - Η Banco de Portugal δύναται να διατάξει την πλήρη ή μερική μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού, στοιχείων παθητικού, στοιχείων εκτός ισολογισμού και υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων από ένα πιστωτικό ίδρυμα σε μία ή περισσότερες μεταβατικές τράπεζες συσταθείσες για τον σκοπό αυτό, προκειμένου να καταστεί δυνατή η μεταγενέστερη πώλησή τους σε άλλο ίδρυμα το οποίο διαθέτει άδεια για την άσκηση της σχετικής δραστηριότητας.

2 - Επιπλέον, η Banco de Portugal δύναται να διατάξει την πλήρη ή μερική μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού, στοιχείων παθητικού, στοιχείων εκτός ισολογισμού και υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων από δύο ή περισσότερα πιστωτικά ιδρύματα που ανήκουν στον ίδιο όμιλο σε μία ή περισσότερες μεταβατικές τράπεζες για τους μνημονευόμενους στην προηγούμενη παράγραφο σκοπούς.

3 - Η μεταβατική τράπεζα είναι πιστωτικό ίδρυμα με νομικό χαρακτήρα τράπεζας, της οποίας το εταιρικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου στο Ταμείο Εξυγίανσης.

4 - Το Ταμείο Εξυγίανσης εγγράφεται για την αγορά μετοχών και εκταμιεύει το εταιρικό κεφάλαιο της μεταβατικής τράπεζας από τους δικούς του πόρους.

5 - Η μεταβατική τράπεζα συστήνεται δυνάμει απόφασης της Banco de Portugal, η οποία εγκρίνει το καταστατικό της, μη εφαρμοζομένων των διατάξεων του τίτλου II, κεφάλαιο II.

6 - Κατόπιν έκδοσης της μνημονευόμενης στην προηγούμενη παράγραφο απόφασης, η μεταβατική τράπεζα υποχρεούται να ασκεί τις προβλεπόμενες στο άρθρο 4, παράγραφος 1, δραστηριότητες.

7 - Το εταιρικό κεφάλαιο της μεταβατικής τράπεζας δεν μπορεί να είναι κατώτερο του ελάχιστου προβλεπόμενου με διάταγμα του αρμόδιου υπουργού οικονομικών, ο οποίος συμβουλεύεται προηγουμένως την Banco de Portugal, η δε μεταβατική τράπεζα πρέπει να τηρεί τους κανόνες που εφαρμόζονται στις τράπεζες.

8 - Η μεταβατική τράπεζα δύναται να αρχίσει να ασκεί τις δραστηριότητές της προτού ολοκληρώσει τις διαδικασίες εγγραφής και άλλες προβλεπόμενες από τον νόμο διατυπώσεις, με την επιφύλαξη της υποχρέωσής της να τις ολοκληρώσει το συντομότερο δυνατόν.

9 - Η Banco de Portugal θεσπίζει, με εγκύκλιο, τους κανόνες που εφαρμόζονται στη σύσταση και στη λειτουργία των μεταβατικών τραπεζών.

10 - Ο Código das Sociedades Comerciais (κώδικας εμπορικών εταιριών) εφαρμόζεται στις μεταβατικές τράπεζες, με τις προσαρμογές που είναι αναγκαίες λαμβανομένων υπόψη των σκοπών και της φύσης των ιδρυμάτων αυτών.

11 - Απόκειται στην Banco de Portugal να ορίζει, κατόπιν πρότασης της εκτελεστικής επιτροπής του Ταμείου Εξυγίανσης, τα μέλη των οργάνων διοίκησης και ελέγχου της μεταβατικής τράπεζας, τα οποία οφείλουν να συμμορφώνονται προς όλες τις οδηγίες και συστάσεις της Banco de Portugal, και ειδικότερα τις αποφάσεις σχετικά με τη διαχείριση της μεταβατικής τράπεζας.

12 - Η μεταβατική τράπεζα συστήνεται για περιορισμένη διάρκεια δύο ετών, η οποία μπορεί να παραταθεί για διαστήματα ενός έτους για βάσιμους λόγους δημοσίου συμφέροντος, ιδίως όταν εξακολουθούν να υφίστανται κίνδυνοι για τη χρηματοοικονομική σταθερότητα ή όταν διεξάγονται διαπραγματεύσεις για την πώληση των αντίστοιχων στοιχείων ενεργητικού, στοιχείων παθητικού, στοιχείων εκτός ισολογισμού και υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, πλην όμως η μέγιστη διάρκεια δεν μπορεί να υπερβεί, σε καμία περίπτωση, τα πέντε έτη.

13 - Κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων της, η μεταβατική τράπεζα πρέπει να υπόκειται σε κριτήρια διαχείρισης τα οποία συμβάλλουν στη διατήρηση του κινδύνου σε χαμηλά επίπεδα.

14 - Η πλήρης ή μερική μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού, στοιχείων παθητικού, στοιχείων εκτός ισολογισμού και υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων από ένα πιστωτικό ίδρυμα σε μία ή περισσότερες μεταβατικές τράπεζες συσταθείσες για τον σκοπό αυτό, καθώς και η ενδεχόμενη παράταση του προβλεπόμενου στην παράγραφο 12 χρονικού διαστήματος, πρέπει να γνωστοποιούνται στην Αρχή Προστασίας του Ανταγωνισμού, καίτοι, λαμβανομένου υπόψη του μεταβατικού χαρακτήρα της, η μεταβίβαση δεν συνιστά πράξη συγκέντρωσης επιχειρήσεων για τους σκοπούς της εφαρμοστέας στον τομέα του ανταγωνισμού νομοθεσίας.

Άρθρο 145 Η

Περιουσιακά στοιχεία και χρηματοδότηση της μεταβατικής τράπεζας

1 - Η Banco de Portugal επιλέγει τα στοιχεία ενεργητικού, τα στοιχεία παθητικού, τα στοιχεία εκτός ισολογισμού και τα υπό διαχείριση περιουσιακά στοιχεία που μεταβιβάζονται στη μεταβατική τράπεζα κατά τη σύστασή της.

2 - Δεν μεταβιβάζονται στη μεταβατική τράπεζα οι υποχρεώσεις τις οποίες ανέλαβε το αρχικό πιστωτικό ίδρυμα στο πλαίσιο συμβάσεων με:

a) τους μετόχους του, τα μέλη των οργάνων διοίκησης και ελέγχου, τους ελεγκτές ή τις ελεγκτικές εταιρίες ή με πρόσωπα τα οποία έχουν την ιδιότητα αυτή ως προς άλλες επιχειρήσεις οι οποίες έχουν σχέση ελέγχου ή ομίλου με το αρχικό πιστωτικό ίδρυμα·

b) τα πρόσωπα ή τις οντότητες που υπήρξαν μέτοχοι, που άσκησαν τα καθήκοντα ή που παρείχαν τις υπηρεσίες που μνημονεύονται υπό α) ανωτέρω κατά τα τέσσερα έτη προ της σύστασης της μεταβατικής τράπεζας, των οποίων οι πράξεις ή οι παραλείψεις προκάλεσαν τις οικονομικές δυσχέρειες που αντιμετωπίζει το πιστωτικό ίδρυμα ή συνέβαλαν στην επιδείνωση της κατάστασής του·

c) τους συζύγους, συγγενείς πρώτου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, ή τρίτους που ενεργούν για λογαριασμό των προσώπων ή των οντοτήτων που μνημονεύονται υπό α) και b) ανωτέρω·

d) τους υπευθύνους γεγονότων που σχετίζονται με το πιστωτικό ίδρυμα ή που επωφελήθηκαν αυτών άμεσα ή μέσω ενδιάμεσου προσώπου και προκάλεσαν τις οικονομικές δυσχέρειες ή συνέβαλαν με τις πράξεις ή τις παραλείψεις τους, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς τους, στην επιδείνωση της κατάστασης, κατά την άποψη της Banco de Portugal.

3 - Δεν μεταβιβάζονται επίσης στη μεταβατική τράπεζα τα μέσα που περιλαμβάνονται στον καθορισμό των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος, των οποίων οι όροι εγκρίθηκαν από την Banco de Portugal.

4 - Τα στοιχεία ενεργητικού, τα στοιχεία παθητικού, τα στοιχεία εκτός ισολογισμού και τα υπό διαχείριση περιουσιακά στοιχεία που μνημονεύονται στην παράγραφο 1 πρέπει να αποτιμώνται, κατά τη μεταβίβαση, αποτίμηση η οποία διενεργείται από ανεξάρτητη οντότητα οριζόμενη από την Banco de Portugal εντός του χρονικού διαστήματος που αυτή καθορίζει με δαπάνες του πιστωτικού ιδρύματος.

5 - Μετά την πραγματοποίηση της μεταβίβασης που προβλέπεται στην παράγραφο 1, η Banco de Portugal δύναται να προβεί, ανά πάσα στιγμή, σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες ενέργειες:

a) να μεταβιβάσει άλλα στοιχεία ενεργητικού, στοιχεία παθητικού, στοιχεία εκτός ισολογισμού και υπό διαχείριση περιουσιακά στοιχεία του αρχικού πιστωτικού ιδρύματος στη μεταβατική τράπεζα·

b) να μεταβιβάσει στοιχεία ενεργητικού, στοιχεία παθητικού, στοιχεία εκτός ισολογισμού και υπό διαχείριση περιουσιακά στοιχεία της μεταβατικής τράπεζας στο αρχικό πιστωτικό ίδρυμα.

6 - Η Banco de Portugal καθορίζει το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης την οποία, εφόσον είναι αναγκαία, πρέπει να παράσχει το Ταμείο Εξυγίανσης για τους σκοπούς της σύστασης και της άσκησης της δραστηριότητας της μεταβατικής τράπεζας, ιδίως μέσω της χορήγησης δανείων σε αυτήν για οποιονδήποτε σκοπό ή της διάθεσης των κεφαλαίων που θεωρούνται αναγκαία για την πραγματοποίηση πράξεων αύξησης κεφαλαίου της μεταβατικής τράπεζας.

7 - Η Banco de Portugal δύναται να ζητήσει από το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων ή, όταν πρόκειται για μέτρα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Συστήματος Συνεταιρισμών Γεωργικής Πίστης, το Ταμείο Εγγύησης Συνεταιρισμών Γεωργικής Πίστης να συνεργαστούν στη διαδικασία μεταβίβασης εγγυημένων καταθέσεων σε μεταβατική τράπεζα, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 167 Α ή στο άρθρο 15 Α του Decreto-ley n.º 345/98 (νομοθετικού διατάγματος 345/98), της 9ης Νοεμβρίου 1998, αντιστοίχως.

8 - Η συνολική αξία των στοιχείων παθητικού και των στοιχείων εκτός ισολογισμού που πρόκειται να μεταβιβαστούν στη μεταβατική τράπεζα δεν μπορεί να υπερβαίνει τη συνολική αξία των στοιχείων ενεργητικού που μεταβίβασε το αρχικό πιστωτικό ίδρυμα, επαυξημένη, ενδεχομένως, κατά τα κεφάλαια που προέρχονται από το Ταμείο Εξυγίανσης, το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων ή το Ταμείο Εγγύησης Συνεταιρισμών Γεωργικής Πίστης.

9 - Μετά την πραγματοποίηση της μεταβίβασης που προβλέπεται στην παράγραφο 1, πρέπει να διασφαλιστεί η συνέχεια των πράξεων που σχετίζονται με τα μεταβιβαζόμενα στοιχεία ενεργητικού, στοιχεία παθητικού, στοιχεία εκτός ισολογισμού και υπό διαχείριση περιουσιακά στοιχεία, η δε μεταβατική τράπεζα πρέπει να θεωρείται, για κάθε νόμιμο και συμβατικό σκοπό, διάδοχος του αρχικού πιστωτικού ιδρύματος σε σχέση με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που μεταβιβάζονται.

10 - Το αρχικό πιστωτικό ίδρυμα και κάθε εταιρία που ανήκει στον όμιλό του και παρέχει σε αυτό υπηρεσίες στο πλαίσιο των μεταβιβασθεισών δραστηριοτήτων πρέπει να παρέχουν κάθε πληροφορία την οποία ζητεί η μεταβατική τράπεζα και να διασφαλίζουν την πρόσβαση αυτής στα συστήματα πληροφοριών που σχετίζονται με τις μεταβιβασθείσες δραστηριότητες και, έναντι ανταλλάγματος που συμφωνείται μεταξύ των μερών, να συνεχίσουν να παρέχουν σε αυτήν τις υπηρεσίες που η μεταβατική τράπεζα θεωρεί αναγκαίες για την κανονική άσκηση των μεταβιβασθεισών δραστηριοτήτων.

11 - Η προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 απόφαση μεταβίβασης παράγει αποτελέσματα ανεξαρτήτως οποιασδήποτε αντίθετης νομικής ή συμβατικής διάταξης και συνιστά επαρκή τίτλο για την εκτέλεση οποιαδήποτε νομικής διατύπωσης σχετικής με τη μεταβίβαση.

12 - Η προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 απόφαση μεταβίβασης δεν υπόκειται στην προηγούμενη συγκατάθεση των μετόχων του πιστωτικού ιδρύματος ούτε των αντισυμβαλλομένων των συμβάσεων που αφορούν τα στοιχεία ενεργητικού, τα στοιχεία παθητικού, τα στοιχεία εκτός ισολογισμού και τα υπό διαχείριση περιουσιακά στοιχεία που πρόκειται να μεταβιβαστούν και δεν θα αποτελέσει τη βάση για την άσκηση οποιωνδήποτε δικαιωμάτων πρόωρης καταγγελίας τα οποία προβλέπονται στις σχετικές συμβάσεις.

13 - Η ενδεχόμενη μερική μεταβίβαση των στοιχείων ενεργητικού, των στοιχείων παθητικού, των στοιχείων εκτός ισολογισμού και των υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων δεν πρέπει να εμποδίζει την πλήρη μεταβίβαση των συμβατικών θέσεων του αρχικού πιστωτικού ιδρύματος, με μεταβίβαση των ευθυνών που σχετίζονται με τα μεταβιβασθέντα στοιχεία ενεργητικού, ιδίως όσον αφορά συμβάσεις παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, πράξεις τιτλοποίησης ή άλλες συμβάσεις που περιέχουν ρήτρες συμψηφισμού ή μετατροπής χρέους.

Άρθρο 145 I

Πώληση των περιουσιακών στοιχείων της μεταβατικής τράπεζας

1 - Με την επιφύλαξη των πράξεων διάθεσης που εμπίπτουν στις εξουσίες διοίκησης της μεταβατικής τράπεζας, όταν η Banco de Portugal θεωρεί ότι συντρέχουν οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την πλήρη ή μερική πώληση των στοιχείων ενεργητικού, των στοιχείων παθητικού, των στοιχείων εκτός ισολογισμού και των υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάστηκαν στη μεταβατική τράπεζα, καλεί άλλα ιδρύματα τα οποία διαθέτουν άδεια άσκησης της επίμαχης δραστηριότητας να υποβάλουν προσφορές αγοράς, διασφαλίζοντας τη διαφάνεια της διαδικασίας στο σύνολό της.

2 - Κατά την επιλογή του ιδρύματος αποδέκτη, η Banco de Portugal λαμβάνει υπόψη τους προβλεπόμενους στο άρθρο 145 A σκοπούς.

3 - Το προϊόν της πώλησης προορίζεται κατά προτεραιότητα, αναλογικώς, στην επιστροφή:

a) στο Ταμείο Εξυγίανσης, κάθε ποσού το οποίο αυτό διέθεσε βάσει του άρθρου 145 Η, παράγραφος 5·

b) στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων ή στο Ταμείο Εγγύησης Συνεταιρισμών Γεωργικής Πίστης, κάθε ποσού το οποίο αυτά διέθεσαν βάσει του άρθρου 145 Η, παράγραφος 6.

4 - Μετά την πραγματοποίηση της επιστροφής των ποσών που μνημονεύονται στην προηγούμενη παράγραφο, τυχόν υπόλοιπο του προϊόντος της πώλησης αποδίδεται στο αρχικό πιστωτικό ίδρυμα ή στην πτωχευτική περιουσία του, εάν τελεί υπό εκκαθάριση.

5 - Μετά την πώληση του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού, των στοιχείων παθητικού, των στοιχείων εκτός ισολογισμού και των υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάστηκαν στη μεταβατική τράπεζα και μετά τη διανομή του προϊόντος της πώλησης κατά τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 3 και 4, η Banco de Portugal διαλύει τη μεταβατική τράπεζα.

6 - Όταν δεν είναι δυνατή η πώληση του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού, των στοιχείων παθητικού, των στοιχείων εκτός ισολογισμού και των υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάστηκαν στη μεταβατική τράπεζα, η Banco de Portugal δύναται να αποφασίσει την εκκαθάρισή της βάσει του καθεστώτος που εφαρμόζεται στην εξωδικαστική εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων.

Άρθρο 145 J

Άλλα μέτρα

1 - Ταυτοχρόνως με την εφαρμογή δράσης εξυγίανσης, η Banco de Portugal δύναται να αποφασίσει, όταν αυτό απαιτείται για την επίτευξη των μνημονευόμενων στο άρθρο 145 Α σκοπών, την εφαρμογή στα υπό εξυγίανση πιστωτικά ιδρύματα των ακόλουθων διατάξεων:

- a) προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή των εποπτικών κανόνων·
- b) προσωρινή απαλλαγή από την εμπρόθεσμη εκπλήρωση υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν προηγουμένως·
- c) προσωρινό κλείσιμο καταστημάτων ή άλλων εγκαταστάσεων στις οποίες διενεργούνται πράξεις με το κοινό.

2 - Τα προβλεπόμενα υπό b) στην προηγούμενη παράγραφο νοούνται με την επιφύλαξη της διατήρησης όλων των δικαιωμάτων των πιστωτών έναντι των συνυποχρέων ή των εγγυητών.

3 - Τα προβλεπόμενα στο παρόν άρθρο μέτρα ισχύουν για μέγιστο διάστημα ενός έτους, το οποίο μπορεί να παραταθεί κατά μέγιστο έως δύο έτη.

Άρθρο 145 L

Συμφωνίες συμφηφισμού και μετατροπής χρέους

1 - Η εφαρμογή από την Banco de Portugal οποιασδήποτε δράσης εξυγίανσης συνεπάγεται την αναστολή, για διάστημα 48 ωρών από την πραγματοποίηση της αντίστοιχης κοινοποίησης ή, εάν είναι προγενέστερη, της ανακοίνωσης της απόφασης της Banco de Portugal, του δικαιώματος πρόωρης καταγγελίας, το οποίο

προβλέπεται στο πλαίσιο των συμφωνιών συμψηφισμού και μετατροπής (*netting agreements*), των συμβάσεων στις οποίες το σχετικό πιστωτικό ίδρυμα είναι συμβαλλόμενο μέρος, όταν η άσκηση του εν λόγω δικαιώματος προκύπτει από την εν λόγω δράση εξυγίανσης.

2 - Μετά το πέρας του χρονικού διαστήματος που μνημονεύεται στην προηγούμενη παράγραφο, όσον αφορά τις συμβάσεις που πωλήθηκαν ή μεταβιβάστηκαν βάσει των άρθρων 145 F ή 145 G, οι αντισυμβαλλόμενοι του πιστωτικού ιδρύματος δεν δύνανται να ασκήσουν το δικαίωμα πρόωρης καταγγελίας, το οποίο προβλέπεται στο πλαίσιο των συμφωνιών συμψηφισμού και μετατροπής χρέους (*netting agreements*) επικαλούμενοι την εφαρμογή της δράσης εξυγίανσης.

3 - Με την επιφύλαξη των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου, οι αντισυμβαλλόμενοι που καλύπτονται από συμφωνίες συμψηφισμού και μετατροπής χρέους (*netting agreements*) που πωλήθηκαν ή μεταβιβάστηκαν βάσει των άρθρων 145 F ή 145 G διατηρούν έναντι του μεταβιβάζοντος πιστωτικού ιδρύματος το δικαίωμα πρόωρης καταγγελίας για λόγο διαφορετικό από τον προβλεπόμενο στην προηγούμενη παράγραφο.

4 - Οι διατάξεις της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις στις οποίες το δικαίωμα πρόωρης καταγγελίας απορρέει από ρήτρες οι οποίες περιέχονται σε συμβάσεις παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας και εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των διατάξεων της οδηγίας 98/26/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 1998, σχετικά με το αμετάκλητο του διακανονισμού στα συστήματα πληρωμών και στα συστήματα διακανονισμού αξιογράφων.

Άρθρο 145 M

Καθεστώς εκκαθάρισης

Εάν, κατόπιν της εφαρμογής οποιασδήποτε δράσης εξυγίανσης, η Banco de Portugal εκτιμά ότι επιτεύχθηκαν οι προβλεπόμενοι στο άρθρο 145 A σκοποί και διαπιστώνει ότι το ίδρυμα δεν πληροί τις προϋποθέσεις για τη διατήρηση της άδειας άσκησης της δραστηριότητάς του, δύναται να ανακαλέσει την άδεια του πιστωτικού ιδρύματος στο οποίο εφαρμόστηκε η σχετική δράση εξυγίανσης, οπότε πρέπει να εφαρμοστεί το καθεστώς εκκαθάρισης που προβλέπεται στην εφαρμοστέα νομοθεσία.

Άρθρο 145 N

Προσφυγές και δημόσιο συμφέρον

1 - Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 12, κατά των αποφάσεων της Banco de Portugal με τις οποίες εγκρίνονται δράσεις εξυγίανσης μπορούν να ασκηθούν οι προσφυγές που προβλέπονται στη διοικητική νομοθεσία, με τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στις ακόλουθες παραγράφους, λαμβανομένου υπόψη του δημόσιου συμφέροντος που καθορίζει την έκδοσή τους.

2 - Ενεργητική νομιμοποίηση σε διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων διαθέτουν μόνο οι κάτοχοι συμμετοχών οι οποίοι, μεμονωμένα ή από κοινού, κατέχουν τουλάχιστον 10 % του εταιρικού κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου του σχετικού ιδρύματος.

3 - Η εκτίμηση ζητημάτων που δεν απαιτούν πραγματογνωμοσύνη, τα οποία σχετίζονται με την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που αποτελούν αντικείμενο των δράσεων εξυγίανσης ή διατηρούν σχέση με αυτές, πραγματοποιείται στο πλαίσιο της επί της ουσίας διαδικασίας.

4 - Στο πλαίσιο της εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων με τις οποίες ακυρώνονται πράξεις εκδοθείσες στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου, η Banco de Portugal δύναται να επικαλεστεί νόμιμη αιτία παράβασης κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 175, παράγραφος 2, και στο άρθρο 163 του κώδικα διοικητικής δικονομίας, με αποτέλεσμα την άμεση κίνηση διαδικασίας για τον καθορισμό της σχετικής αποζημίωσης κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 178 και 166 του ίδιου κώδικα.

5 - Μόλις κοινοποιηθούν σε αυτήν, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 178, παράγραφος 1, του κώδικα διοικητικής δικονομίας, η Banco de Portugal διαβιβάζει στον ενδιαφερόμενο και στο δικαστήριο τις εκθέσεις αποτίμησης των στοιχείων ενεργητικού που πραγματοποίησαν ανεξάρτητες οντότητες τις οποίες κατέχει και οι οποίες απαιτούνται για τους σκοπούς της ανάληψης των δράσεων που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο.

Άρθρο 145 Ο

Αποτιμήσεις και υπολογισμός αποζημιώσεων

1 - Για τους σκοπούς της παραγράφου 4 του προηγούμενου άρθρου και κάθε διαδικασίας προσφυγής έχουσας ως αντικείμενο την καταβολή αποζημίωσης σχετικής με την ανάληψη των δράσεων εξυγίανσης που προβλέπονται στο άρθρο 145 C, παράγραφος 1, δεν λαμβάνεται υπόψη η αύξηση της αξίας που προκύπτει από οικονομικές ενισχύσεις δημόσιου χαρακτήρα, ιδίως αυτών που παρασχέθηκαν από το Ταμείο Εξυγίανσης ή από την ενδεχόμενη παρέμβαση του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων ή του Ταμείου Εγγύησης Συνεταιρισμών Γεωργικής Πίστης.

2 - Ανεξαρτήτως της ενδεχόμενης παρέμβασής της ως διαδίκου, η Banco de Portugal οφείλει να υποβάλει, στις διαδικασίες που μνημονεύονται στην προηγούμενη παράγραφο, έκθεση αποτίμησης καλύπτουσα όλες τις προληπτικού χαρακτήρα πτυχές που ενδέχεται να έχουν σημασία για τον υπολογισμό της αποζημίωσης, ιδίως όσον αφορά τη μελλοντική ικανότητα του πιστωτικού ιδρύματος να εκπληρώσει τις γενικές απαιτήσεις λήψης άδειας, κατόπιν αιτήματος του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της υπόθεσης, με την επιφύλαξη της δυνατότητας της Banco de Portugal να υποβάλει την έκθεση αυτή με δική της πρωτοβουλία.

3 - Η καταβολή των αποζημιώσεων που μνημονεύονται στο παρόν άρθρο βαρύνει το Ταμείο Εξυγίανσης, εξαιρουμένων των περιπτώσεων στις οποίες η Banco de Portugal υπέχει αστική ευθύνη λόγω αδιοπραξίας.»

Με το άρθρο 2 του Decreto-ley n.º 114-A/2014 (νομοθετικού διατάγματος 114-A/2014), [παραλειπόμενα] οι προμνησθείσες διατάξεις τροποποιήθηκαν ως ακολούθως:

«Άρθρο 145 B [...]

1 - Όταν εφαρμόζονται δράσεις εξυγίανσης, λαμβανομένων υπόψη των επιδιωκόμενων σκοπών που μνημονεύονται στο προηγούμενο άρθρο, λαμβάνεται μέριμνα ώστε:

a) οι μέτοχοι του πιστωτικού ιδρύματος να υφίστανται κατά προτεραιότητα τις ζημιές του σχετικού ιδρύματος·

b) οι πιστωτές του πιστωτικού ιδρύματος να υφίστανται, δευτερευόντως και επί ίσοις όροις, τις λοιπές ζημιές του σχετικού ιδρύματος, ανάλογα με τη σειρά κατάταξης των διάφορων κατηγοριών πιστωτών·

c) ουδείς πιστωτής του πιστωτικού ιδρύματος επιτρέπεται να υποστεί ζημιές υψηλότερες από εκείνες τις οποίες θα είχε υποστεί εάν το ίδρυμα είχε εκκαθαριστεί.

2 - [...].

3 - Εάν στο πέρας της εκκαθάρισης του πιστωτικού ιδρύματος υπό εξυγίανση διαπιστωθεί ότι οι πιστωτές του ιδρύματος αυτού των οποίων οι απαιτήσεις δεν μεταβιβάστηκαν σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα ή μεταβατική τράπεζα υπέστησαν ζημιές υψηλότερες από εκείνες τις οποίες, κατά την αποτίμηση που μνημονεύεται στο άρθρο 145 F, παράγραφος 6, και στο άρθρο 145 H, παράγραφος 4, εκτιμάται ότι θα είχαν υποστεί εάν το ίδρυμα είχε εκκαθαριστεί αμέσως πριν από την εφαρμογή της δράσης εξυγίανσης, οι εν λόγω πιστωτές δικαιούνται να λάβουν τη διαφορά από το Ταμείο Εξυγίανσης.

Άρθρο 145 F [...]

1 - [...]. 2 - [...]. 3 - [...]. 4 - [...]. 5 - [...].

6 - Για τους σκοπούς του άρθρου 145 B, παράγραφος 3, η αποτίμηση που μνημονεύεται στην προηγούμενη παράγραφο περιλαμβάνει επίσης εκτίμηση του επιπέδου είσπραξης των απαιτήσεων κάθε κατηγορίας πιστωτών, βάσει της σειράς κατάταξης που προβλέπεται στον νόμο, σε περίπτωση εκκαθάρισης του πιστωτικού ιδρύματος αμέσως πριν από την εφαρμογή της δράσης εξυγίανσης.

7 - Η Banco de Portugal καθορίζει τη φύση και το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης την οποία, εφόσον είναι αναγκαία, πρέπει να παράσχει το Ταμείο Εξυγίανσης, και αυτή περιλαμβάνει, ειδικότερα, την παροχή εγγυήσεων και τη χορήγηση δανείων στο πιστωτικό ίδρυμα πωλητή ή στο πιστωτικό ίδρυμα αποδέκτη για τον σκοπό της διατήρησης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των απαιτήσεων και της υλοποίησης της προβλεπόμενης στην παράγραφο 1 πώλησης.

8 - [Πρώην παράγραφος 7].

9 - Όταν η αξία των πωληθέντων στοιχείων παθητικού υπερβαίνει την αξία των στοιχείων ενεργητικού, το ποσό της χορηγούμενης οικονομικής ενίσχυσης για την αντιστάθμιση της διαφοράς αυτής, κατά τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 7 και 8, συνιστά πιστώσεις του Ταμείου Εξυγίανσης, του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων ή του Ταμείου Εγγύησης Συνεταιρισμών Γεωργικής Πίστης προς το πιστωτικό ίδρυμα πωλητή.

10 - [Πρώην παράγραφος 9] 11 - [Πρώην παράγραφος 10]. 12 - [Πρώην παράγραφος 11]

13 - [Πρώην παράγραφος 12] 14 - [Πρώην παράγραφος 13].

15 - [Πρώην παράγραφος 14] 16 - [Πρώην παράγραφος 15].

17 - Η μνημονευόμενη στην προηγούμενη παράγραφο καταβολή μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταβιβάζοντας στο ίδρυμα αποδέκτη νέα στοιχεία ενεργητικού του πιστωτικού ιδρύματος πωλητή ή με δαπάνες του Ταμείου Εξυγίανσης, του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων ή του Ταμείου Εγγύησης Συνεταιρισμών Γεωργικής Πίστης, κατά τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 7 και 8.

18 - [Πρώην παράγραφος 17]

19 - Για την επιλογή των στοιχείων ενεργητικού, των στοιχείων παθητικού, των στοιχείων εκτός ισολογισμού και των υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων που πρέπει να πωληθούν δυνάμει του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 145 Η, παράγραφος 2, με τις αναγκαίες προσαρμογές.

Άρθρο 145 Η

[...] 1 - [...]

2 - [...]

a) μέτοχοι οι οποίοι, κατά τη μεταβίβαση, κατέχουν, τουλάχιστον, 2 % του εταιρικού κεφαλαίου, πρόσωπα ή οντότητες που κατά τα δύο έτη προ της μεταβίβασης κατείχαν, τουλάχιστον, 2 % του εταιρικού κεφαλαίου, μέλη των οργάνων διοίκησης και ελέγχου, ελεγκτές ή ελεγκτικές εταιρίες ή πρόσωπα που έχουν την ιδιότητα αυτή ως προς άλλες επιχειρήσεις οι οποίες τελούν σε σχέση ελέγχου ή ομίλου με το ίδρυμα·

b) [...]· c) [...]· d) [...]

3 - [...]

4 - Τα στοιχεία ενεργητικού, τα στοιχεία παθητικού, τα στοιχεία εκτός ισολογισμού και τα υπό διαχείριση περιουσιακά στοιχεία που επιλέγονται βάσει της παραγράφου 1 πρέπει να αποτιμώνται κατά τη μεταβίβαση, αποτίμηση η οποία διενεργείται από

ανεξάρτητη οντότητα οριζόμενη από την *Banco de Portugal* εντός του χρονικού διαστήματος που αυτή καθορίζει με δαπάνες του πιστωτικού ιδρύματος και η οποία, για τους σκοπούς του άρθρου 145 Β, παράγραφος 3, πρέπει να περιλαμβάνει επίσης εκτίμηση του επιπέδου είσπραξης των απαιτήσεων κάθε κατηγορίας πιστωτών, βάσει της σειράς κατάταξης που προβλέπεται στον νόμο, σε περίπτωση εκκαθάρισης του πιστωτικού ιδρύματος αμέσως πριν από την εφαρμογή της δράσης εξυγίανσης.

5 - [...].

6 - Η *Banco de Portugal* καθορίζει τη φύση και το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης την οποία, εφόσον είναι αναγκαία, πρέπει να παράσχει το Ταμείο Εξυγίανσης για τους σκοπούς της σύστασης και της άσκησης της δραστηριότητας της μεταβατικής τράπεζας, ιδίως μέσω της χορήγησης δανείων στη μεταβατική τράπεζα για οποιονδήποτε σκοπό, της διάθεσης των κεφαλαίων που θεωρούνται αναγκαία για την πραγματοποίηση πράξεων αύξησης κεφαλαίου της μεταβατικής τράπεζας ή της παροχής εγγυήσεων.

7 - [...] [...] .8 - [...] .9 - [...] .10 - [...] .11 - [...] .12 - [...] .13 - [...].

Άρθρο 145 -I

[...]1 - [...] .2 - [...] .3 - [...]:

a) στο Ταμείο Εξυγίανσης, κάθε ποσού το οποίο αυτό διέθεσε βάσει του άρθρου 145 Η, παράγραφος 6·

b) στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων ή στο Ταμείο Εγγύησης Συνεταιρισμών Γεωργικής Πίστης, κάθε ποσού το οποίο αυτά διέθεσαν βάσει του άρθρου 145 Η, παράγραφος 7.

4 - [...] .5 - [...] .6 - [...] .»

Εν συνεχεία, το καθεστώς που ρυθμίζει τις δράσεις εξυγίανσης ιδρυμάτων που υπόκεινται σε εποπτεία τροποποιήθηκε εκ νέου με τον Ley n.º 23-A/2015 (νόμο 23-A/2015), της 26ης Μαρτίου 2015, ο οποίος ολοκλήρωσε την πλήρη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της επίμαχης οδηγίας.

Όσον αφορά τη μερική μεταφορά στο εθνικό δίκαιο οδηγίας, πριν από τη λήξη της σχετικής προθεσμίας, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ήδη κρίνει ότι η μερική μεταφορά οδηγίας δεν πρέπει να διακυβεύει την επίτευξη των σκοπών της οδηγίας, όπως προκύπτει, ειδικότερα, από την απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 1997, στην υπόθεση C-129/96, στην οποία το Δικαστήριο αποφάνθηκε ως εξής:

«Τα άρθρα 5, δεύτερο εδάφιο, και 189, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ, καθώς και η οδηγία 91/156, επιβάλλουν στα κράτη μέλη προς τα οποία απευθύνεται η οδηγία αυτή να απέχουν, κατά τη διάρκεια της προθεσμίας που τάσσει η οδηγία για

τη θέση της σε εφαρμογή, από τη θέσπιση διατάξεων ικανών να διακυβεύσουν σοβαρά την επίτευξη του αποτελέσματος που επιδιώκει η οδηγία αυτή.»

[παραλειπόμενα] [Σ]ε αρκετές άλλες αποφάσεις, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ήδη αποφανθεί ειδικώς επί του αν ορισμένες διατάξεις των οδηγιών έχουν την έννοια ότι συγκεκριμένη εθνική νομοθεσία αντιβαίνει σε αυτές ακόμη και πριν από τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς.

Βλ., για παράδειγμα, μεταξύ άλλων, [παραλειπόμενα] [αποφάσεις] της 2ας Ιουνίου 2006, [παραλειπόμενα] C-27/15 και [παραλειπόμενα] της 26ης Φεβρουαρίου 2015, [παραλειπόμενα] C-104/14.

Είναι αληθές ότι το άρθρο 288, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης προβλέπει ότι η οδηγία πρέπει να [παραλειπόμενα] μεταφερθεί στην εθνική έννομη τάξη και υποχρεώνει τα κράτη μέλη όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αφήνοντας, εντούτοις, σε αυτά την επιλογή του τύπου και των μέσων, πλην όμως είναι εξίσου αληθές ότι το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνωρίζει, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, άμεση εφαρμογή για την προστασία των δικαιωμάτων των ιδιωτών όταν οι διατάξεις της οδηγίας είναι ανεπιφύλακτες και επαρκώς σαφείς και το κράτος μέλος δεν τις μετέφερε εμπρόθεσμα στην έννομη τάξη του.

Ως εκ τούτου, λαμβανομένων υπόψη, αφενός, της υποχρέωσης των κρατών μελών να θεσπίσουν κάθε αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη του αποτελέσματος που επιδιώκει η οδηγία και, αφετέρου, [παραλειπόμενα] της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την οποία τα κράτη μέλη και τα δικαστήριά τους οφείλουν, διαρκούς της προθεσμίας μεταφοράς της οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη, να απέχουν από τη θέσπιση διατάξεων ή την πραγματοποίηση ερμηνειών ικανών να διακυβεύσουν σοβαρά την επίτευξη του αποτελέσματος που επιδιώκει η σχετική οδηγία, είναι αναγκαίο να υποβληθεί στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής απόφασεως προκειμένου να αρθούν οι υφιστάμενες αμφιβολίες, να παρασχεθούν διευκρινίσεις και να ερμηνευθεί ορθώς το δίκαιο της Ένωσης, διευκρινίσεις οι οποίες είναι αναγκαίες για να εξεταστεί [παραλειπόμενα] ο προβληθείς λόγος έλλειψης νομιμότητας [παραλειπόμενα].

[παραλειπόμενα] [Σ]ε σχέση με τους λόγους έλλειψης νομιμότητας που προβλήθηκαν υφίστανται [παραλειπόμενα] αμφιβολίες σχετικά με την ερμηνεία του κανονιστικού πλαισίου του δικαίου της Ένωσης [παραλειπόμενα], οι οποίες πρέπει, επομένως, να αρθούν για την έκδοση αποφάσεως.

[παραλειπόμενα] Λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων που απορρέουν από την αρχή της υπεροχής του δικαίου [της Ένωσης] και την αρχή της σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας και δεδομένου ότι η προδικαστική διαδικασία είναι βασικό εργαλείο το οποίο διασφαλίζει την ομοιόμορφη ερμηνεία και εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης σε όλα τα κράτη μέλη, καθώς και τη συνοχή του συστήματος δικαστικής προστασίας της Ένωσης και την αρχή της αποτελεσματικής ένδικης προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, κρίνεται

αναγκαία και σκόπιμη η υποβολή [παραλειπόμενα] αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, δεδομένου ότι από την ανάλυση και την έρευνα στον διαδικτυακό τόπο «www.curia.europa.eu/juris/» δεν προέκυψε νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετική με τα ειδικά και συγκεκριμένα όρια [παραλειπόμενα] του ανακύνσαντος [παραλειπόμενα] ζητήματος [παραλειπόμενα], ή σχετική με παρεμφερή κατάσταση, ιδίως όσον αφορά το κανονιστικό πλαίσιο [παραλειπόμενα], και δεδομένου ότι αγνοείται [παραλειπόμενα] η ύπαρξη πάγιας νομολογίας του Δικαστηρίου στο συγκεκριμένο θέμα ή σχετικά με τον τρόπο ερμηνείας των επίμαχων νομικών κανόνων πέραν πάσης εύλογης αμφιβολίας.

Υπό τις συνθήκες αυτές, θεωρείται ότι πληρούνται, εν προκειμένω, οι τυπικές προϋποθέσεις [παραλειπόμενα] για [παραλειπόμενα] την υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.

Επομένως, [παραλειπόμενα] στο πλαίσιο της διαφοράς και των θέσεων των διαδίκων, είναι αναγκαίο να εξακριβωθεί και να καθοριστεί η συμμόρφωση προς το προμνησθέν δίκαιο της Ένωσης και τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 1997, *Inter-Environnement Wallonie*, υπόθεση C-129/96, [παραλειπόμενα] [σκέψεις] 44 και 45, [η οποία επιβεβαιώθηκε και επαναλήφθηκε μεταγενέστερα], του εθνικού κανονιστικού πλαισίου που μεταφέρει εν μέρει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία 2014/59/ΕΕ μέσω των άρθρων 145 Α έως 145 Ο του RGICSF, καθώς και να διευκρινιστεί αν η θέσπιση των διατάξεων αυτών, κατ' ουσίαν μέσω του *Decret-ley n.º 114-A/2014* (νομοθετικού διατάγματος 114-A/2014), μπορεί να διακυβεύσει σοβαρά την επίτευξη του αποτελέσματος που επιδιώκει η οδηγία αυτή.

Επομένως, είναι αναγκαίο να υποβληθούν στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά [παραλειπόμενα] ερωτήματα [παραλειπόμενα]:

- 1) Έχουν το δίκαιο της Ένωσης και ιδίως το άρθρο 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η οδηγία 2014/59/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων και για την τροποποίηση της οδηγίας 82/891/ΕΟΚ του Συμβουλίου, και των οδηγιών 2001/24/ΕΚ, 2002/47/ΕΚ, 2004/25/ΕΚ, 2005/56/ΕΚ, 2007/36/ΕΚ, 2011/35/ΕΕ, 2012/30/ΕΕ και 2013/36/ΕΕ, καθώς και των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και (ΕΕ) αριθ. 648/2012, και ιδίως τα άρθρα της 36, 73 και 74, την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική νομοθεσία όπως η προεκτεθείσα, η οποία εφαρμόστηκε στο πλαίσιο της δράσης εξυγίανσης που είχε ως αντικείμενο τη σύσταση μεταβατικού ιδρύματος και τον διαχωρισμό των περιουσιακών στοιχείων και η οποία, κατά τη μερική μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της εν λόγω οδηγίας και προτού λήξει η προθεσμία μεταφοράς:

- α) δεν προβλέπει τη διενέργεια δίκαιης, συνετής και ρεαλιστικής αποτίμησης των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού του πιστωτικού ιδρύματος υπό εξυγίανση πριν από την ανάληψη της δράσης εξυγίανσης·
- β) δεν προβλέπει την καταβολή ενδεχόμενης αποζημίωσης, βασισμένης στη μνημονεύομενη υπό α) αποτίμηση, στο ίδρυμα υπό εξυγίανση ή, κατά περίπτωση, στους κατόχους μετοχών ή άλλων τίτλων ιδιοκτησίας και, αντ' αυτού, προβλέπει απλώς ότι το τυχόν υπόλοιπο του προϊόντος της πώλησης της μεταβατικής τράπεζας αποδίδεται στο αρχικό πιστωτικό ίδρυμα ή στην πτωχευτική περιουσία του·
- γ) δεν προβλέπει ότι οι μέτοχοι του ιδρύματος υπό εξυγίανση δικαιούνται να λάβουν ποσό το οποίο δεν είναι κατώτερο εκείνου που εκτιμάται ότι θα ελάμβαναν εάν το ίδρυμα είχε εκκαθαριστεί πλήρως στο πλαίσιο κανονικής διαδικασίας αφερεγγυότητας και προβλέπει αυτόν τον μηχανισμό διασφάλισης μόνο για τους πιστωτές των οποίων οι απαιτήσεις δεν είχαν μεταβιβαστεί, και
- δ) δεν προβλέπει αποτίμηση, ανεξάρτητη από τη μνημονεύομενη υπό α), προκειμένου να καθοριστεί αν οι μέτοχοι και οι πιστωτές θα ετύγχαναν ευνοϊκότερης μεταχείρισης στην περίπτωση που το πιστωτικό ίδρυμα υπό εξυγίανση είχε υποβληθεί σε κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας;
- 2) Λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του Δικαστηρίου στην απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 1997, *Inter-Environnement Wallonie* (υπόθεση C-129/96, νομολογία την οποία το Δικαστήριο επανέλαβε μεταγενέστερα), μπορεί εθνική νομοθεσία όπως η επίμαχη στην υπό κρίση υπόθεση, η οποία μεταφέρει εν μέρει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία 2014/59/ΕΕ, να διακυβεύσει σοβαρά την επίτευξη του αποτελέσματος που επιδιώκει η οδηγία αυτή, και ιδίως τα άρθρα της 36, 73 και 74, στο πλαίσιο της εφαρμογής της δράσης εξυγίανσης;

*

Για τους λόγους αυτούς [παραλειπόμενα]:

[παραλειπόμενα] [παραλειπόμενα] [η] παρούσα διαδικασία [παραλειπόμενα] αναστέλλεται.

[παραλειπόμενα] Λισσαβόνα, 23 Ιανουαρίου 2020

[παραλειπόμενα]